

JAARRAPPORTAGE

2023

VERBINDEND SAMENWERKEN

Inhoudelijke rapportage
01-01-2023 t/m 31-12-2023

SWV Apeldoorn PO

Jean Monnetpark 15
7336 BA Apeldoorn
Samenwerkingsverband: PO 2505
KvK nummer: 58274049
CFI bestuursnummer: 21596

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Voorwoord	3
Directie	4
1.1 Ondersteuningsplan.....	4
1.2 Doelstellingen vanuit het Ondersteuningsplan (OP)	4
1.3 Bestuursvorm.....	9
1.4 Ontwikkeling aantal leerlingen PO 2505 SWV Apeldoorn.....	9
1.5 Zorgplicht: gegevens absoluut verzuim, vrijstellingen, thuiszitters	11
1.6 Dekkend onderwijsaanbod	12
1.7 Klachten en onderwijsgeschillen.....	13
1.8 Ouder- en jeugdsteunpunt	14
Personeel	16
2.1 Expertise inzet en personeelontwikkelingen bij het SWV	16
2.2 Ziekteverzuimgegevens personeel.....	17
Wijk.....	18
3.1 Basisondersteuning en basiskwaliteit	18
3.2 Aantal arrangementen/ondersteuningsvormen 2023.....	19
3.2.1 Trajecten 2023 per bestuur	21
Korte interventie door ergotherapeut	21
Korte interventie	22
Extra ondersteuning.....	22
Extra ondersteuning + met financiële middelen	23
Extra ondersteuning met financiële middelen MDO.....	23
STARgroep.....	24
3.2.2 Kenmerken trajecten	26
3.2.3 Wettelijke termijnen	27
3.2.4 Onderzoek van leerlingen	27
3.3 Samenvatting ondersteuningsvormen:.....	28
3.4 Doorgaande lijn voorschools naar school en PO naar VO	29
MDO	30
Inleiding.....	30

4.1 Afgifte Toelaatbaarheidsverklaringen 1-01-2022 t/m 31-12-2022.....	31
4.1.1 Toelaatbaarheidsverklaringen voor het SBO	31
4.1.2 Toelaatbaarheidsverklaringen voor het SO.....	32
TLV SO 3,4 en 5 jarigen	32
4.2 Verlenging TLV	34
4.3 Wettelijke termijnen	34
4.4 Deskundigenverklaringen	34
4.5 Project Wel in ontwikkeling.....	34
4.6 Pilot landelijk format TLV's	35
4.6 Trends aanvragen TLV in 2023.....	35
Samenwerking met externe onderwijspartners	36
5.1 Samenwerking met Kentalis	36
5.2 Samenwerking met LWOE	38
Schoolmaatschappelijk werk Stimenz.....	39
6.1 Samenwerking met Stimenz	39
6.2 Rapportage inzet SMW in 2023	39
6.2 Onderwijs en jeugdhulp op gebied van preventie	42
Tot slot	43
7.1 Afsluitende samenvatting	43

Voorwoord

Geacht bestuur,

Hierbij presenteer ik als directeur-bestuurder van het SWV Passend Onderwijs Apeldoorn PO de jaarrapportage over kalenderjaar 2023.

Het nieuwe Ondersteuningsplan is vastgesteld door het bestuur in april 2023 voor de periode 2023-2027. Dit na een OOGO met de gemeente Apeldoorn, instemming door de OPR en overleggen met het CJG en met het SWV VO.

In deze jaarrapportage is voor de eerste keer de monitoring van de doelen uit het OP over de periode van de tweede helft van 2023 verwerkt. De uitwerking van de verschillende onderdelen komt terug in deze jaarrapportage.

De jaarrapportage beschrijft een geheel kalenderjaar, met daarin algemene jaarconclusies. Verder treft u de feitelijke gegevens aan vanuit de directie, de Wijk, het MDO, over thuiszitters en de gegevens vanuit Ergo en Kentalis cluster 2.

Het SWV is een netwerkorganisatie, waarin samengewerkt wordt met besturen, scholen, het CJG, de gemeente Apeldoorn, het SWV VO en vele andere organisaties.

In dit jaarverslag is geen financiële rapportage opgenomen. Daarvoor zijn de begroting 2023 en daarnaast de MARAPS van het Onderwijsbureau Meppel beschikbaar. De financiële verantwoording wordt tevens zeer uitgebreid verantwoord in het bestuursverslag 2023 met de jaarrekening, die uiterlijk 1 juli 2024 beschikbaar is.

Anja Baars

Directeur-Bestuurder SWV Passend Onderwijs Apeldoorn PO.

Directie

1.1 Ondersteuningsplan

Het Ondersteuningsplan (OP) is geschreven en vastgesteld in april 2023 voor de periode 2023-2027. Er vindt een monitoring en een ontwikkeloverzicht van de doelen plaats per kalenderjaar.

De directeur-bestuurder en het MT (ManagementTeam) werken aan de ontwikkelpunten en de kwaliteitszorg. Zij sturen inhoudelijk bijhorende processen aan. Het bestuur is intern toezichthouder.

1.2 Doelstellingen vanuit het Ondersteuningsplan (OP)

P = (deel) Plan (in 2023 is er alleen p genoemd en geen onderscheid in P, I en B)

I = Implementatie

B = Borging

Groen= gerealiseerd of voortdurend cyclisch aandachts- of ontwikkelpunt

Oranje=niet gerealiseerd of aandachtspunt

Doel:	2023	2024	2025	2026
Governance				
Tussentijdse evaluatie in juni 2023 binnen het bestuur rondom de verlenging van de bestuurstermijn van de onafhankelijke leden.	P			
Behoud van het huidige toezicht model, totdat landelijk duidelijk wordt dat er gewerkt moet worden met een volledig onafhankelijk toezicht model, zoals een Rvt. Tijdig in gang zetten van de voorbereidingen hiervoor.		Volgen landelijke ontwikkeling		
Ingang van dit bestuursmodel uiterlijk op de wettelijk verplichte datum (2024-2025?).				
Implementatie nieuwe toezicht model vanaf de wettelijke verplichte ingangsdatum, wanneer wetgeving wordt gerealiseerd.				
Inrichting Passend onderwijs, zorgplicht				
Behouden van de huidige werkwijze, waarop de zorgplicht, vanuit samenwerking tussen de schoolbesturen onderling en het SWV wordt vormgegeven.	P	B		
Inhoudelijk jaarlijks aandacht (blijven) besteden aan de kennis over de zorgplicht bij de directeuren en intern begeleiders bij het inwerken van nieuw personeel, en wanneer nodig binnen de netwerkbijeenkomsten met de directeuren of individueel met een school.	P	B		
Inrichting Passend onderwijs, dekkend onderwijsaanbod				
Behouden van het dekkend onderwijsaanbod in soorten onderwijs.	P	P	P	

Zicht krijgen en houden op leerlingen in de jeugdhulp die in opbouw teruggeleid kunnen worden naar onderwijs.	P	P		
De subsidie 'Wel in ontwikkeling' inzetten om de leerlingen met een vrijstelling 5a of (dreigende) thuiszittende leerlingen in kaart te brengen, om zo te bepalen of bijzondere ondersteuning nodig is om onderwijs, al dan niet in deeltijd, mogelijk te maken.	P	P		
Inhoudelijke gesprekken voeren binnen het MDO met het CJG rondom casuïstiek over de best passende plek binnen onderwijs of dagbesteding/jeugdhulp wanneer dat nodig is. Hiervoor specifiek ook aandacht voor leerlingen in het SO met ernstige gedragsproblematiek en een complexe thuissituatie.	P	P		
Onderzoeken wat les op afstand kan betekenen binnen het dekkend onderwijsaanbod.		P		
Inventariseren en analyseren van het onderwijsaanbod binnen de besturen aan (hoog)begaafde leerlingen.	P			
Basisondersteuning, basisondersteuning				
Implementatie van de landelijke norm basisondersteuning wanneer die beschikbaar is. Tot die tijd de eigen normering gebruiken.		P		
Extern onderzoek uit laten voeren in het schooljaar 2023-2024 naar de effectiviteit van de inzet van de lichte middelen.	P			
In gesprek blijven met het bestuur, de scholen en de onderwijsbesturen over kwaliteit basisondersteuning, de inzet van de lichte middelen op doelmatigheid en effectiviteit en het "kader van inzet lichte middelen" na het onderzoek bijstellen op grond van inhoudelijke bevindingen.	P	P		
Basisondersteuning, basiskwaliteit				
Het jaarlijks monitoren van de basiskwaliteit en de bevindingen bespreken in de bestuursvergadering van het SWV.	P	B		
Er zijn geen zeer zwakke scholen in het SWV, wanneer dat wel het geval is wordt het gesprek gevoerd over wat het onderwijsbestuur en de desbetreffende school nodig heeft van het SWV. Een schoolbestuur kan besluiten meer lichte middelen in te zetten op de betreffende school wanneer dat wenselijk is.	P	B		
Basisondersteuning, kindgesprekken				
Het verder implementeren van kindgesprekken in de scholen door tools te blijven aanbieden aan het personeel in de scholen.	P	B		
Het voeren van kindgesprekken bij alle leerlingen waar extra ondersteuning wordt ingezet in het kader van de wettelijke ontwikkeling rondom hoorrecht.	P	B		

Daarnaast is het doel leerlingen meer te betrekken bij hun eigen ontwikkeling en plan.				
In een OPP wordt beschreven dat er een kind- of meerdere kindgesprekken hebben plaats gevonden. Bij een EO+ vindt altijd een kindgesprek plaats.	P	B		
Zorgstructuur, zorgstructuur				
Implementatie vastgestelde werkwijze op de scholen onder verantwoordelijkheid van de besturen en kwaliteitszorgmedewerkers.	P	I		
Het SWV bespreekt de werkwijze in de jaarlijkse inwerk sessies met intern begeleiders en directeuren.	P	B		
Zorgstructuur, ontwikkelingsperspectiefplan				
Deskundigheidsvergroting op het maken en schrijven van een OPP vanuit de werkwijze handelingsgericht en planmatig werken via themasessies voor leerkrachten van het SWV. Deze themasessie wordt ontwikkeld in 2023 en aangeboden en aangeboden door de kwaliteitszorgmedewerkers van de besturen en het SWV samen vanaf 2024.		P: landelijke ontwikkelingen afwachten		
Zorgstructuur, ondersteuningsvormen				
Behouden van de genoemde ondersteuningsvormen. De kengetallen zijn zichtbaar binnen de jaarrapportage.		B		
Extern onderzoek naar de effectiviteit van de ondersteuningsvormen in schooljaar 2023-2024.		P		
Bespreken uitkomsten extern onderzoek en vervolg bepalen vanaf schooljaar 2024-2025		P		
Evaluatie van de STARgroep door onderzoek naar de effecten in najaar 2023. Aan de hand hiervan vervolg bepalen na schooljaar 2024-2025.	P			
Zorgstructuur, advisering en beoordeling toelaatbaarheid door MDO				
Behouden van het proces en inhoudelijke opzet van het MDO.	P	B		
Invoering landelijke format TLV na gewerkt te hebben met een pilot en in afstemming met de landelijke werkgroep en ontwikkelingen.	Pilot	P		
Verbeteren werkwijze rondom de inhoudelijke beschrijving van de deskundigenverklaringen.	P	B		
Een kwantitatief doel is een stabilisatie van het aantal afgegeven TLV's per kalenderjaar. De kengetallen worden verwerkt in de jaarrapportage.	P	P		
Zorgstructuur, wettelijke termijnen				
Er wordt gewerkt binnen de termijnen die zijn vastgelegd. Er vinden geen overschrijdingen van de termijnen plaats. Een verantwoording vindt plaats in de jaarrapportage.	P	B		
Wanneer nodig worden dreigende thuiszittende leerlingen, verhuisleerlingen en crisisleerlingen bij voorrang besproken om ontwikkeling en onderwijs mogelijk te maken en de wettelijke termijnen te	P	B		

bekorten. Er vindt een 3-maandelijke registratie plaats, die wordt gemonitord.				
Organisatie van het SWV, samenwerking met Kentalis				
Behouden en verdiepen van de samenwerking met het accent op expertisedeling en samen leren.	P		B	
Vergroten van bekendheid TOS/doof/slechthorendheid.	P	P	P	
Interventies/aanpak Kentalis vergroten bij het jonge kind in de voorschoolse voorzieningen en onderbouw van de basisscholen.	P		I	
Realiseren goede doorstroom naar regulier van schoolverlaters Dr. Bosschool TOS Apeldoorn.	P	P	I	
Organisatie van het SWV, samenwerking met LWOE, Visio en Bartimeus				
Behouden van de samenwerking met LWOE, Visio, Bartimeus en blijvend aandacht besteden aan de mogelijkheid van deze expertise.			B	
Ouders				
Verdere implementatie en ontwikkeling van het Oudersteunpunt n.a.v. opgedane ervaringen.	P		I	
Het behouden en wanneer nodig tussentijds bijstellen en implementeren van de beschreven werkwijze in dit hoofdstuk zoals bijv. het kernteam en de monitoring van dyslexie.			P	
Onderwijs en jeugdhulp				
Vaststellen en implementeren van het nieuwe thuiszittersprotocol.	P		I	
Voortzetting van het project gedragsondersteuning in het Hofpark met een jeugdhulpaanbieder samen met de gemeente Apeldoorn en de Onderwijsspecialisten.	P		B	
Visie (door)ontwikkeling op het gebied van schoolmaatschappelijk werk, jeugdhulp in en om de school, huisvesting vanuit de gedachte van Passend Onderwijs, het vergroten van de bekendheid van wat er beschikbaar is in de gemeente Apeldoorn en het CJG en komen tot een gezamenlijk plan onderwijs en (preventieve) jeugdzorg.	P		P	
Samenwerken en leren van elkaar bij casuïstiek op het gebied van onderwijszorgarrangementen en wanneer er geen passende jeugdhulp beschikbaar is.			P	
Het aantal leerlingen absoluut verzuim, thuiszitters en vrijstellingen 5a stabiliseren. Kengetallen worden verwerkt in de jaarrapportage en besproken met de partners.	P		B	
Kwaliteitsontwikkeling				
Het SWV wil meer zich krijgen op de kwaliteit en de effecten van de extra ondersteuning op de scholen. Vanuit het SWV wordt expertise ingezet en de besturen krijgen middelen om handen in een EO+ in te zetten. Hiervoor zal extern onderzoek worden			P	

ingezet in schooljaar 2023-2024. De uitkomsten zijn de input voor bespreking in het bestuur. Bijstellingen vinden waar nodig plaats in schooljaar 2024-2025.				
Doorgaande lijn, voorschools naar onderwijs				
Behouden van de bestaande overleggen en doorlopend aandacht blijven besteden aan de verbeterpunten uit de doorgaande lijn van de voorschool naar school.	P	P		
In overleg met de gemeente Apeldoorn, het CJG en de besturen in het kader van gelijke kansen mee denken over visie op het aanbod van 0 tot 4-jarigen.	P	P		
Doorgaande lijn, PO naar VO				
Samenwerking op beleidsmatige onderwerpen zoals dekkend onderwijsaanbod en onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen in de doorgaande lijn.	P	P		
Warme overdracht van leerlingen met EO+ vanuit het basisonderwijs naar het VO en het ontwikkelen van een gezamenlijke doorgaande ondersteuning.	P	P	P	
Thuiszitters document vaststellen en implementeren samen met het SWV VO, leerplicht en het CJG voor leerlingen met een onderwijszorgarrangement.	P	I		
Deelname aan het coördinatieteam van de Klik dat gaat door ontwikkelen naar een Klik versie 0.2.	P	B		
Monitoring van data rondom leerlingen in het VO, bespreking in de Brede adviesgroep en instroom en doorstroom in het VO en VSO vanuit SBO en SO.		P		
Inclusiever opgroeien en inclusiever onderwijs, visie ontwikkeling				
Er zal visie ontwikkeling gaan plaats vinden met het bestuur over het kader waarbinnen inclusiever opgroeien en opvoeden zich zal kunnen gaan ontwikkelen.		P		
Het tijdens deze planperiode formuleren van doelstellingen om de instroom in het SBO en SO (met kleine stappen) te verminderen op weg naar inclusiever onderwijs in de toekomst.				
Inclusiever opgroeien en inclusiever onderwijs, samenwerking gespecialiseerd onderwijs en basisonderwijs.				
Verdere uitwerking van praktische mogelijkheden om bij elkaar te gaan kijken, kennis te maken en te leren van elkaar.		P		
Landelijke verbeteragenda				
Aanpak van verzuim naar aanwezigheid schooljaar vanaf 2024		P		
Versterking positie ouders en leerlingen en hoorrecht vanaf 2024		P		
Landelijke normering basisondersteuning vanaf 2024		P		
Governance aanpassing met onafhankelijk toezicht vanaf 2025				
Financiën				

Behouden van de huidige werkwijze, uitgangspunten en de uitbreiding met de vangnetbepaling.	P	B		
Wanneer de aankondiging van een generieke korting voor SWVen in 2023 omgezet wordt in een concrete actie door het ministerie, zal bekeken moeten worden welke tussentijdse aanpassingen nodig zijn voor de begroting van 2023 en verder.	P	I		

Opmerking: in dit jaarverslag wordt, wanneer van toepassing, per doel een korte toelichting beschreven, De financiële ontwikkelingen 2023 worden beschreven in het bestuursverslag met jaarrekening 2023.

1.3 Bestuursvorm

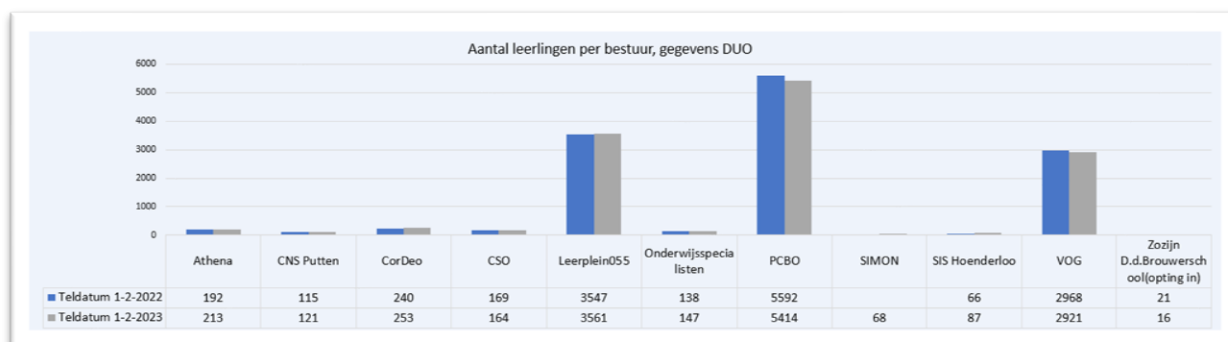
Het toezichthoudend bestuur werkt volgens het one-tiermodel met een onafhankelijk voorzitter en een onafhankelijk lid financiën, tevens voorzitter van de auditcommissie. De directeur-bestuurder geeft leiding aan de interne organisatie en stuurt het SWV aan. Ieder aangesloten bestuur levert een bestuurslid. Er is een Governance handboek vastgesteld. Er is een auditcommissie en een remuneratiecommissie van toepassing in het bestuursmodel.

Gerealiseerd: Er heeft een tussentijdse evaluatie plaats gevonden binnen het bestuur en de bestuurstermijn van de onafhankelijke leden is met 4 jaar verlengd vanaf 1 september 2023.

1.4 Ontwikkeling aantal leerlingen PO 2505 SWV Apeldoorn

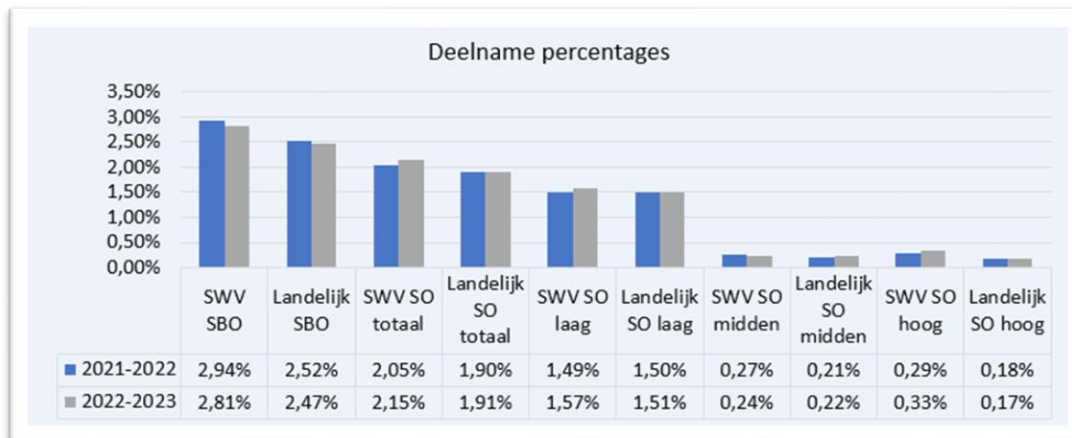
In maart 2023 zijn via Kijkglazen DUO leerling gegevens beschikbaar gekomen over de teldatum 1-2-2022 en 1-2-2023.

Daarnaast worden de leerlingaantallen opgevraagd bij de eigen besturen van het SWV en is er een landelijk dashboard beschikbaar.

Tabel 1. Ontwikkeling leerlingenaantal SWV PO 2505 teldatum 01-02-2022 en 01-02-2023

Conclusie: Het totaal aantal leerlingen in 2023 is van 13092 gedaald naar 12965, er zijn 127 leerlingen minder in het basisonderwijs. Zeer waarschijnlijk heeft dit te maken met de verandering van de teldatum naar 1 februari en het feit dat leerlingen in groep 8 in 2022 meetelden op 1 februari en van school gingen naar het VO na de zomervakantie.

Tabel 2. Deelnamepercentages per schooljaar 2021-2022 en 2022-2023

Conclusie:

- Er is sprake van een daling van het deelnamepercentage SBO van 2,94% naar 2,81%. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde voor SBO.
- Er is sprake van een stijging van het SO van 2,05% naar 2,15%. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde.
- SO bekostigingscategorie laag en hoog zitten onder het landelijk gemiddelde.
- Opvallend is het deelnamepercentage in bekostigingscategorie SO hoog. In het SWV PO is het deelnamepercentage gestegen van 0,29% naar 0,33% dat is bijna het dubbele van het landelijk gemiddelde van 0,17%. Als je het afzet tegen alle samenwerkingsverbanden, dan zit SWV Apeldoorn met dit percentage op de 5de plek van boven. (hoogste percentage van een SWV is 0,38 %)
- Het SBO zit in de range van alle SWV's in Nederland ongeveer in het midden.
- De daling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs met 126 heeft ook invloed op het deelnamepercentage SBO en SO.

Gerealiseerd: Er is sprake van een daling van het aantal leerlingen in het SBO, een stijging van het aantal leerlingen in het SO. Gezamenlijk is er sprake van stabilisatie van het totaal aantal leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs in het SWV.

Het deelnamepercentage van zowel het SBO als het SO in het SWV is hoger dan het landelijk gemiddelde. Hiervoor is geen expliciete doelstelling voor 2023 voor opgenomen in het OP. Dit wordt op termijn onderwerp van het gesprek in het kader van de inclusie agenda.

1.5 Zorgplicht: gegevens absoluut verzuim, vrijstellingen, thuiszitters

Jaar	Maand	Absoluut verzuim	Open thuiszitters	Vrijstelling	LIZ	Deeltijd LIZ
2023	maart	1	6	15	5	
2023	juni	1	3	14	21	11
2023	september	3	3	13	15	2
2023	december	2	2	15	11	6

Tabel 3. Gegevens absoluut verzuim, open thuiszitters, vrijstellingen, LIZ en deeltijd LIZ

Het SWV is bij deze categorieën leerlingen betrokken in gezamenlijk overleg met leerplicht. We vermelden geen aantallen leerlingen die onder de variawet vallen, omdat deze leerlingen verplicht gemeld moeten worden bij de inspectie en met toestemming van hen gedeeltelijk naar school gaan. Een school is niet verplicht deze leerlingen te melden bij het SWV en bij leerplicht. De leerlingen die in de tabel zijn genoemd onder deeltijd LIZ zijn de leerlingen waarbij Leerplicht betrokken is. De leerlingen die geheel in zorg zijn (LIZ) zijn in onderwijs ingeschreven.

Absoluut verzuimer: van absoluut verzuim is sprake als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. Al vanaf de eerste dag dat een leerplichtige jongere niet op een school is ingeschreven, is er sprake van absoluut verzuim, ongeacht de duur van het absoluut verzuim.

Vrijstellingen artikel 5a: kinderen die over een vrijstelling beschikken zijn geoorloofd afwezig. Het kind is om psychische of lichamelijke redenen niet in staat naar school te gaan. Een vrijstelling wordt door de ouders bij de afdeling leerplicht aangevraagd.

Thuiszitters: de term "thuiszitter" wordt in de praktijk als verzamelnaam gebruikt voor langdurig relatief verzuim. Een relatief verzuimer is een ingeschreven leerling die langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt. Deze kinderen volgen langdurig geen of weinig onderwijs.

Leerling in Zorg (LIZ): Leerlingen die ingeschreven zijn op een school en volledig in jeugdhulp zijn geplaatst worden geregistreerd bij leerplicht en bij het SWV. Doel is om deze leerlingen te volgen en te bespreken wanneer schoolopbouw in zicht is. Leerlingen die gedeeltelijk onderwijs volgen en gedeeltelijk jeugdhulp in een gecombineerd onderwijs-zorgarrangement zijn bekend op de scholen, maar niet altijd bij het SWV. Dat is alleen bekend als er een arrangement van het SWV is afgegeven.

Het SWV heeft in 2022 en 2023 subsidie van de gemeente Apeldoorn gekregen om in een werkgroep LIZ te kunnen participeren samen met leerplicht en het CJG. Vanuit dit overleg zijn de leerlingen in kaart gebracht en is een werkwijze ontwikkeld om in de reguliere route LIZ leerlingen vanuit samenwerking te kunnen bespreken en wanneer de ontwikkeling het mogelijk maakt toe te leiden in opbouw in onderwijs.

De leerlingen die onder vrijstelling 5a vallen of een absoluut verzuimer of thuiszitter zijn of een leerling volledig in zorg, zijn bij het SWV en bij leerplicht bekend. Deze leerlingen worden actief gevolgd en besproken. Daarnaast heeft het MDO intensief overleg met de zorgplicht coördinatoren van de drie grote besturen en/of intern begeleiders van de kleinere besturen over leerlingen die geplaatst moeten worden. Het gaat hierbij om leerlingen die bij Moviera zijn geplaatst, voorschoolse instroom, verhuisleerlingen, leerlingen vanuit de werldschool de Vlinder zonder stamschool, terugplaatsingen vanuit het gespecialiseerd onderwijs of leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte waar een andere basisschool voor wordt gezocht.

Thuiszittende leerlingen worden gevolgd en besproken met het MDO. Het SWV is meestal (intensief) betrokken bij leerlingen, die vanwege hun zeer speciale onderwijsbehoeften aanpassingen in het onderwijsprogramma nodig hebben of waar naar een onderwijsplek wordt gezocht. Onze ervaring is dat de besturen hun verantwoordelijkheid nemen in het kader van de zorgplicht en het zoeken van een school binnen het eigen bestuur of indien gewenst, in overleg met, bij een ander bestuur. De rol van de zorgplicht coördinatoren is hierbij van zeer grote waarde.

Er zijn een aantal thuiszittende leerlingen die worden thuisgehouden door ouders en waarbij leerplicht en eventueel een onderwijsconsulent zijn betrokken.

Conclusie

Er is een vrij stabiel beeld te zien in de 4 kwartalen van 2023. Alleen is er bij de leerlingen die volledig in zorg/jeugdhulp (LIZ) worden opgevangen een stijging en daarna een daling te zien. De leerlingen zijn bekend bij het SWV en er zijn vaak intensieve trajecten met scholen, jeugdhulp en besprekingen in MDO's. Het aantal leerlingen dat niet deelneemt aan het onderwijs is in 2023 stabiel qua vrijstellingen, absoluut verzuim en thuiszitters.

Gerealiseerd: er wordt zeer intensief samengewerkt met alle betrokkenen in het onderwijs, het SWV, leerplicht en netwerkpartners. Er zijn verschillende leerlingen op (andere) basisscholen geplaatst, er hebben terugplaatsingen plaats gevonden en er zijn leerlingen verplaatst binnen het gespecialiseerd onderwijs.

Het onderwerp zorgplicht en de werkwijze in ons SWV heeft expliciet aandacht gekregen in de inwerkbijsamkomsten met nieuwe intern begeleiders en nieuwe directeuren, die vast zijn gepland in de jaarkalender na de zomervakantie. In november 2023 heeft een ib-dirbijsamkomst plaats gevonden voor alle scholen over het onderwerp, in aanwezigheid en samenwerking met leerplicht en de zorgplicht coördinatoren van de besturen. Er is kennis gedeeld, maar ook zijn de werkwijze, de puzzels en parels besproken. De opbrengsten van deze bijsamkomst worden gebruikt om de werkwijze te verbeteren.

Er is in gezamenlijkheid met de SWVen PO, VO en de afdeling leerplicht van de gemeente Apeldoorn een thuiszittersprotocol geschreven. Dit thuiszittersdocument is in het OOGO van juni 2023 vastgesteld. Het thuiszittersprotocol is in de ib-dirbijsamkomst van november 2023 uitgebreid aan de orde geweest.

1.6 Dekkend onderwijsaanbod

In de analyse en evaluatie voor het schrijven het nieuwe OP 2023-2027 was de conclusie dat er sprake was van een dekkend onderwijs aanbod in het SWV. In dit hoofdstuk beschrijven we vanuit de ervaringen de actuele situatie.

In het SWV wordt er in de 64 basisscholen op verschillende wijze en ook met verschillende onderwijsconcepten gewerkt. Daarnaast zijn er 3 SBOscholen de Boemerang, de Prinsenhof en de Vorm, 2 SOscholen Het Kroonpad en de Zonnehoek met onderwijs-zorggroepen en verschillende zorgaanbieders en 1 SOschool het Hofpark met een schakelklas door een jeugdhulpaanbieder. Ook is er een dependance van het Kroonpad, de Meerwaarde voor leerlingen met een zeer complexe hulpvraag. Een Koningscollege binnen de Zonnehoek voor leerlingen die in opbouw naar school gaan en een Kompasklas. Daarnaast is er in de regio gespecialiseerd onderwijs aanwezig.

Voor leerlingen die (hoog)begaafd zijn is er een gecombineerd onderwijsaanbod mogelijk met plusklassen in het basisonderwijs en heeft het SWV een STARgroep voor leerlingen met een complexe ondersteuningsvragen.

Het afgelopen half jaar is gebleken dat het onderwijsaanbod dekkend is, maar dat voor een klein aantal leerlingen gebruik is gemaakt van plaatsing in de regio.

In een drietal situaties is de reden dat er in een SOschool in Zutphen verschillende jeugdhulppartners in de school aanwezig zijn, die voor de leerling en de ouders beter aansluiten. Verder is er een leerling die fulltime HB onderwijs in Zevenaar volgt. Ook zijn er leerlingen die volledig in de jeugdhulp verblijven, met een zeer complexe hulpvraag waarvoor een onderwijsplek gezocht moet worden. Deze leerlingen vragen regelmatig meer ondersteuning dan in een reguliere SOschool mogelijk is.

Er is een toename van complexiteit van onderwijsbehoeften en ondersteuningsvragen. Er zijn forse wachtlijsten in de jeugdhulp. Het SO zit (bijna) "vol", heeft te maken met ruimtegebrek, tekorten aan personeel en de inhoudelijke vormgeving van onderwijs-zorgarrangementen is een grote uitdaging. Dit ondanks de enorme hoeveelheid jeugdhulpaanbieders in Apeldoorn. Er zijn desondanks lange wachtlijsten, wisselingen van personeel en het aanbod is niet altijd passend bij de hulp- en ondersteuningsvraag.

Het SWV is hierover bestuurlijk in overleg de onderwijsbesturen, met de gemeente Apeldoorn en het CJG. Afgelopen jaar is in gezamenlijkheid een analyse gemaakt n.a.v. casuïstiek en heeft een werkbezoek plaats gevonden. De ontwikkeling van onderwijs en jeugdhulp in het gespecialiseerd onderwijs is een thema, dat voortdurend onderwerp van gesprek is in het bestuurlijke en strategische overleg met de gemeente Apeldoorn. De keuze van welke jeugdhulpaanbieders in de scholen is onderwerp van gesprek.

Gerealiseerd: het dekkend onderwijsaanbod in combinatie met jeugdhulp is voortdurend aandachtspunt en onderwerp van gesprek. De verdere ontwikkelingen van jeugdhulp in en om de school vraagt om vervolgoverleg met onderwijsbesturen, het bestuur van het SWV en de gemeente Apeldoorn. De ontwikkelingen rondom schoolmaatschappelijk werk in en om de scholen wordt nader uitgewerkt in het hoofdstuk inzet SMW en verantwoording van uit Stimenz.

1.7 Klachten en onderwijsgeschillen

Er zijn geen klachten ingediend bij het SWV. Er zijn geen zaken in de onderwijsgeschillencommissie behandeld.

1.8 Ouder- en jeugdsteunpunt

In de periode januari t/m december 2023 is het OJS 34 keer benaderd (22 PO en 12 VO). In de meeste gevallen door ouders, daarnaast via de Gemeente dan wel via de Jeugdhulpverlening.

Bestuur	Aantal	Onderbouw	Middenbouw	Bovenbouw
VOG	3	1	0	2
PCBO	5	1	3	3
Leerplein	5	0	2	3
Athena	4	0	4	1
CSO	1	0	0	1
Particulier Onderwijs	2	0	0	2
Overig/ anoniem	2	0	1	2
Totaal	22	2	10	14

Tabel 4. Aantallen OJS PO kalenderjaar 2023

Informeren:

Op de website van het SWV staat een onderdeel Ouderjeugdsteunpunt en is de link naar de informatie van het ministerie geplaatst. Ouders kunnen hier het aparte telefoonnummer vinden dat ze kunnen bellen/whatsappen wanneer er vragen zijn of een contactformulier invullen. Er is een eerste aanspreekpunt aangesteld voor zowel SWV PO als SWV VO die reageert naar ouders n.a.v. de telefoontjes en vragen via het contactformulier. Beide websites zijn op elkaar afgestemd.

Steunen:

Er zijn in de periode januari t/m december 2023 in totaal 34 ondersteuningsvragen binnen gekomen, waarbij ouders door verschillende in- en externen zijn ondersteund. De steunvragen zijn divers van aard geweest. Een enkele keer betrof het een steunvraag voor meerdere kinderen binnen het gezin. De ouder geeft aan van wie men de ondersteuning het meest gewenst zou vinden. Een tweetal contacten heeft geleid tot onderzoek. Ook zijn ouders geïnformeerd over de mogelijkheid om een onafhankelijke onderwijsconsulent in te schakelen. Daarnaast is verwezen naar het VO loket, hetgeen heeft geleid tot een MDO met betrokkenen. Bij 5 casussen zijn de zorgplicht coördinatoren betrokken bij het vinden van een andere basisschool. De meeste vragen zijn na 1 of meerdere contacten of gesprekken afgerond.

Het SWV ontwikkelt het Ouderjeugdsteunpunt vanuit de vragen die door ouders worden gesteld. Wat het betrekken van jeugdigen betreft is besloten de kindgesprekken zoals die gevoerd worden op de scholen in te zetten.

Signaleren:

De ondersteuningsvragen die door ouders zijn gesteld gingen over de volgende onderwerpen:

- Onveiligheid in de klas op de basisschool
- Ondersteuning bij de zoektocht naar een andere basisschool
- Mijn kind is hoog- dan wel meerbegaafd en loopt vast, welke onderwijsomgeving is passender/wat is ervoor nodig dat hij/zij beter wordt begrepen?
- Ondersteuning bij schoolopbouw naar regulier onderwijs vanuit particulier onderwijs
- Ondersteuning bij verschil in inzicht rondom de overstap naar het VO
- Wat te doen als je het niet eens bent met een school
- Ondersteuning bij de zorgroute en procedures op een school
- Ondersteuning bij vinden passende onderwijsomgeving na uithuisplaatsing
- Ouders hebben twijfels over schooladvies VO
- Informatie over zorgroute/procedures

Over het algemeen kan worden gesteld dat een groot deel van de ouders zich onvoldoende gehoord voelt door school en dat er vaak een verschil van inzicht bestaat over het welbevinden van de leerling en wat de leerling vraagt van zijn/haar onderwijsomgeving. Ook noemen de ouders dat school (IB-er) ondanks verzoek van ouders het Samenwerkingsverband niet wilde betrekken bij een hulpvraag, dan wel waren ouders niet op de hoogte van de mogelijkheid om het Samenwerkingsverband te (laten) betrekken.

Gerealiseerd: het Ouder en Jeugd Steunpunt is opgezet en ingericht volgens de richtlijnen van het ministerie. De 3 functies informeren, ondersteunen en signaleren zijn ingevoerd. De signaleringsfunctie wordt per kwartaal meegenomen in de evaluatie van de zorgplichtroute en overleggen binnen het SWV. De signalen worden intern besproken in het SWV, in de OPR op hun verzoek en met de besturen wanneer van toepassing en 1 keer per jaar in de bestuursvergadering.

Personeel

2.1 Expertise inzet en personeelsontwikkelingen bij het SWV

Het SWV heeft personeel in eigen dienst. Tabel 5 hieronder geeft een overzicht van de verschillende functies, aantallen en werktijdfactoren. Er is nog 1 collega, nl de ergotherapeut van de Onderwijsspecialisten werkzaam vanuit detachering. Ook is een personeelslid van een SOSchool op detacheringsbasis werkzaam als onderwijsbegeleider in het kader van ziektevervanging.

Het SWV heeft een subsidie van het ministerie voor meer- en hoogbegaafdheid. Met deze middelen is de STARgroep ingericht (zie hfst 1.2.1. en tabel 1). De subsidie is toegekend voor 4 jaar voor de periode 2019-2023 met een verlenging tot 1 augustus 2024. De leerkracht van de STARgroep is in dienst gekomen van het SWV en vervult ook onderwijsbegeleiders taken richting leerkrachten in het basisonderwijs. Er is een nieuwe subsidie HB toegekend door het ministerie voor de periode 2023-2025.

In het kader van werkgeverschap zijn de volgende afspraken gemaakt:

- De personeelsadministratie is ingericht bij het Onderwijsbureau Meppel
- De personeelsadministratie binnen het SWV is gedigitaliseerd
- Er is een contract afgesloten met de Arbodienst Vaardigwerk
- Het SWV is aangesloten bij het Vervangingsfonds en Participatiefonds
- Er wordt gewerkt met eHerkenning en een ketenmachtiging met het Onderwijsbureau Meppel. Daarnaast vindt er uitwisseling plaats met andere overheidsinstanties via eHerkenning
- Er is een PMR aanwezig met 3 leden uit verschillende functiegroepen
- Er is een contract met Ijsselgroep voor een externe vertrouwenspersoon. Er zijn geen meldingen binnen gekomen bij deze externe vertrouwenspersoon
- Er zijn verschillende documenten geschreven en vastgesteld in overleg met het personeel en de PMR zoals een RI&E, een verzuimprotocol, preventieve maatregelen op het gebied van brandveiligheid, een protocol ongewenste omgangsvormen en een BHV plan
- Er zijn afspraken rondom reiskostenvergoeding en een fietsvergoeding vastgelegd

Er zijn 3 personeelsleden gepensioneerd in 2023. Daarnaast zijn er 3 personeelsleden langdurig door ziekte afwezig, waarvoor ziektevervangers zijn aangesteld. Alle vacatures zijn vervuld met personeelsleden die goed zijn gekwalificeerd voor de functie en ervaring hebben in onderwijs waardoor de inwerkperiode sneller verloopt.

Conclusie: het personeel in dienst van het SWV is gekwalificeerd voor de functies die vervuld worden. Eigen medewerkers zijn regelmatig bereid extra te willen werken wanneer dat nodig is. Bij werving en selectie van nieuw personeel of bij ziektevervanging hebben naast eigen personeel ook voldoende en zeer gemotiveerde medewerkers gereageerd. Dat betekent dat de wettelijke taken van Passend Onderwijs die uitgevoerd worden door eigen personeel niet in gevaar zijn gekomen door de pensionering en ziekte van eigen personeel. Wel is de werkdruk fors, omdat de complexiteit, de omvang van de hulpvragen en het niet voorspelbaar zijn van financiën en waarvoor de ondersteuning en expertise gevraagd wordt, veel van ieders flexibiliteit en inzet vraagt. Dit geldt zeker ook voor de administratieve- en managementondersteuning.

Het functiehuis binnen het SWV Apeldoorn PO ziet er als volgt uit:

Funcie	In eigen dienst	Aantal
Directeur-bestuurder	1,0000	1
Managementondersteuner	1,0000	1
Administratief medewerker MDO	0,6050	1
Gedragswetenschapper	3,5000	6
Coördinator/MTleden	1,2000	2
MDO voorzitter/ MT lid	0,7000	1
MDO gedragswetenschapper	0,4000	1
Onderwijsbegeleider	8,6000	14
Totaal	17,0050	27

Er hebben 2 OB-ers (totaal 0,8) een tijdelijk dienstverband vanwege ziektevervangning

Tabel 5. Overzicht personeel SWV Apeldoorn op 31-12-23 in eigen dienst

Funcie	Aantal	Detachering	Informatie
Managementondersteuner	1		inhuur 4-6 p/w
Ergotherapeut	1	0,1150	via Onderwijsspecialisten
Inzet vanuit maatschappelijke instellingen	8		via Kentalis
Maatschappelijk werker	8		via SMW Stimenz
Totaal	18	0,1150	

Tabel 6. Overzicht personeel ondersteuning voor de scholen niet in dienst van het SWV Apeldoorn op 31-12-23

2.2 Ziekteverzuimgegevens personeel

SCHOLEN	Ziekte	Realisatie	Realisatie2	Norm	Verskil
		2023	12mnd	2023	12mnd
Verzuimpercentage per maand					
21596 Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Apeldoorn					
Primair Onderwijs 2505	Ziekte %	6,5%	6,5%	4,0%	-2,5%
	Kort verzuim (0-7 dagen)	0,0%	0,0%		
	Middellang verzuim (8-42 dagen)	0,4%	0,4%		
	Lang verzuim (43-365 dagen)	3,4%	3,4%		
	Zeer lang verzuim (> 365 dagen)	2,7%	2,7%		
TOTAAL	Ziekte %	6,5%	6,5%	4,0%	-2,5%
	Kort verzuim (0-7 dagen)	0,0%	0,0%	4,0%	4,0%
	Middellang verzuim (8-42 dagen)	0,4%	0,4%	4,0%	3,6%
	Lang verzuim (43-365 dagen)	3,4%	3,4%	4,0%	0,6%
	Zeer lang verzuim (> 365 dagen)	2,7%	2,7%	4,0%	1,3%

Tabel 7. Gegevens ziekteverzuim kalenderjaar 2023

Conclusie:

Helaas is er sprake van (zeer) lang verzuim van 3 personeelsleden van het SWV. Er is geen sprake van ziekte die werkgerelateerd is. Voor 1 personeeslid wordt een tweede spoortraject ingezet. Kortdurend ziekteverzuim en de meldingsfrequentie is laag.

Inleiding

In deze jaarrapportage zijn de gegevens aan van de Wijk beschreven van het kalenderjaar 2023. Door de wijzigingen in Kindkans en de start van het nieuwe OP is besloten alleen de kengetallen van 2023 te verwerken in deze rapportage op te bouwen in de komende jaren van deze planperiode.

De drie coördinatoren/MT-leden (waarvan in 2023 1 langdurig afwezig vanwege ziekte) houden zich afwisselend bezig met het uitzetten en coördineren van arrangementen. Dit geven ze vorm door met het team arrangementen samen toe te kennen en te arrangeren. Ze sturen de teams van Gedragswetenschappers en Onderwijsbegeleiders aan en monitoren de gegevens om passend personeel te kunnen koppelen aan de arrangementen en de kwaliteit te bewaken.

Daarnaast zijn zij leidend bij verschillende onderwerpen (oa. Nieuwkomers, jonge kind, zorgplicht) en projecten (o.a. Schoolmaatschappelijk werk).

Bij het SWV zijn 64 scholen voor regulier onderwijs, 3 scholen voor speciaal basisonderwijs, 3 scholen voor speciaal onderwijs en 1 school voor speciaal onderwijs aangesloten.

3.1 Basisondersteuning en basiskwaliteit

In het OP 2023-2027 is een omschrijving van de basisondersteuning vastgelegd. Deze beschrijving vormt het uitgangspunt van werken. In de dagelijkse praktijk is er sprake is van wisselende kennis en vaardigheden van individuele leerkrachten en de samenstelling van groepen leerlingen qua zorgzwaarte. Hierbij is de kwaliteit van de leerkracht heel belangrijk, maar niet altijd alles bepalend. De leerkracht voor de klas staat voor de opdracht onderwijs van voldoende kwaliteit te verzorgen en ook de onderwijsbehoeften van de leerlingen te zien en ernaar te handelen. Die combinatie vraagt veel van de leerkracht voor de klas en is mede afhankelijk van de populatie leerlingen en de hoeveelheid ondersteuningsvragen in de groep. Het vraagt extra veel wanneer er sprake is een personeelsvraagstuk qua bemensing en bij nieuw personeel. Daarnaast zijn er leerlingen die in een zeer complexe gezinssituatie opgroeien, waardoor zij niet in staat zijn onderwijs in een groepssituatie te volgen.

De onderwijsbesturen zijn verantwoordelijk voor basiskwaliteit. Het SWV sluit in de extra ondersteuning aan bij de basisondersteuning en basiskwaliteit en wat er nodig is qua ondersteuningsbehoefte in de scholen.

De landelijke normering basisondersteuning is niet beschikbaar gekomen in 2023.

Gerealiseerd: er zijn geen zeer zwakke scholen in het SWV aanwezig. Wel een basisschool met een onvoldoende en 2 basisscholen met een voldoende en een herstelopdracht. In de bestuursvergadering van juni zijn de inspectieonderzoeken op bestuursniveau, de verificatieonderzoeken en themaonderzoeken op de scholen na een inventarisatie en analyse onderwerp van gesprek geweest.

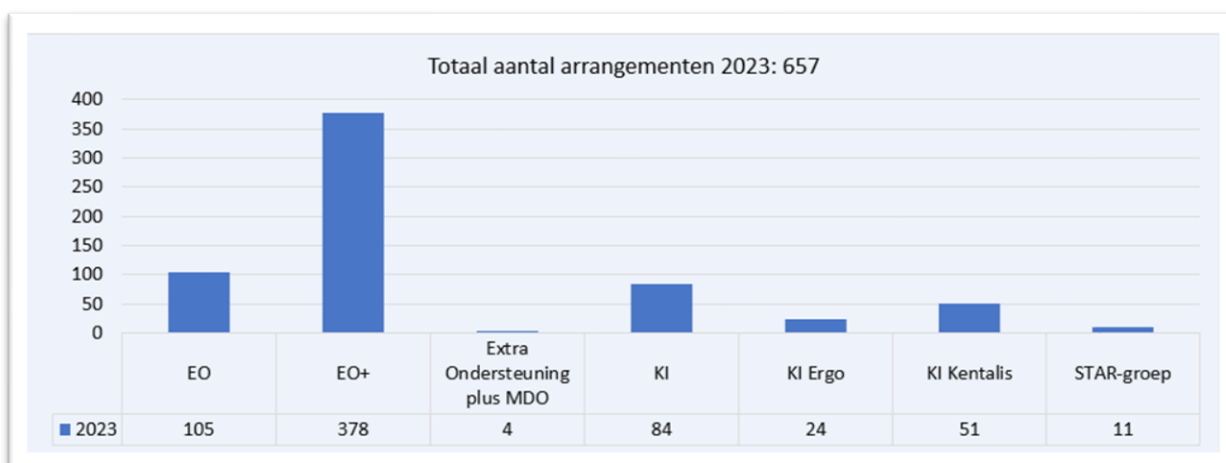
Het onderzoek naar de inzet van de lichte middelen binnen de basisondersteuning is uitgevoerd door een extern bureau KBA uit Nijmegen. De rapportage is afgerond en wordt in februari 2024 besproken in de bestuursvergadering van het SWV.

De basisondersteuning op orde houden is onderwerp van gesprek op de verschillende overlegtafels. Er is door de besturen de intentie uitgesproken, gezamenlijk naar deskundigheidsbevordering van personeel te kijken. Hiervoor heeft een inventarisatie per bestuur plaats gevonden, die beschikbaar is gekomen in december 2023.

De landelijke ontwikkelingen op het gebied van het OPP zijn gespreksonderwerp geweest met de kwaliteitszorgmedewerkers van de besturen. De werkwijze binnen de besturen wordt onderling gedeeld. De nieuwe handreiking OPP en de training die in 2024 door het steunpunt Passend onderwijs beschikbaar komt, is een ontwikkelonderwerp voor 2024 en zal in de deskundigheidsbevordering afhankelijk zijn van de landelijke ontwikkelingen.

Het voeren van kindgesprekken, wanneer er sprake van extra ondersteuning, is voortdurend aandachtspunt voor de scholen en de medewerkers van het SWV. Nieuwe leerkrachten kunnen de verschillende webinars "kindgesprekken voeren" op ieder gewenst moment bekijken.

3.2 Aantal arrangementen/ondersteuningsvormen 2023

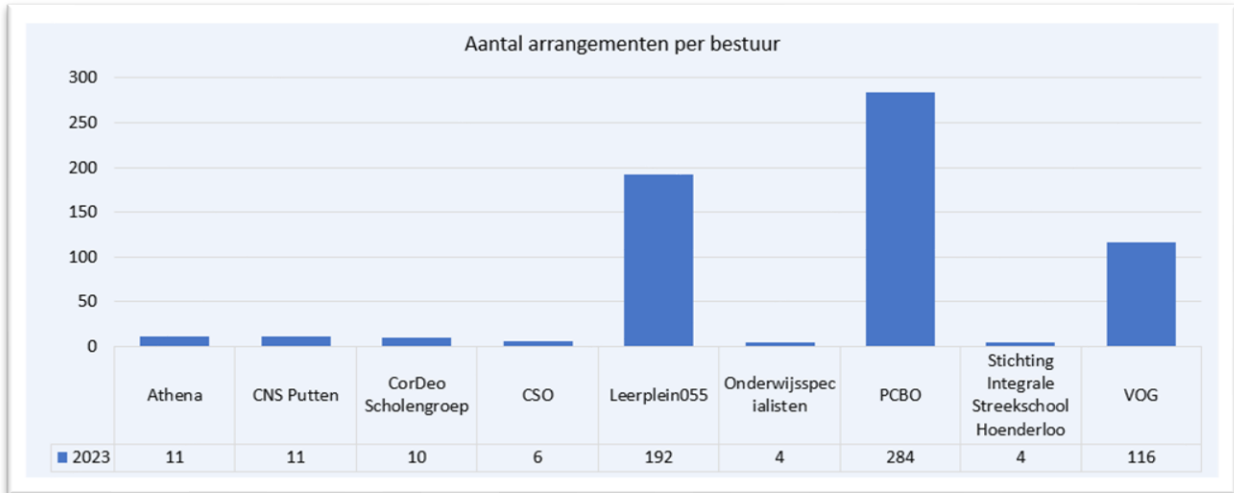

Tabel 8. Totaal aantal arrangementen kalenderjaar 2023

Het totale aantal trajecten in 2023 is met 108 toegenomen t.o.v. 2022. De toename zit voornamelijk in het aantal EO+ trajecten dat is gestegen met 123.

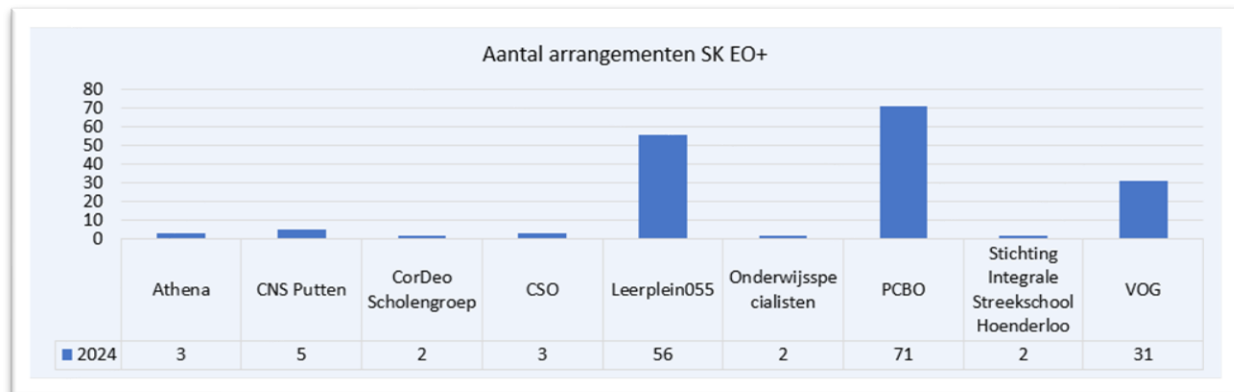
Bij de stijging van het aantal EO+ trajecten speelt de onduidelijkheid rondom het beschikbare budget halverwege 2023 mogelijk een rol. Hierdoor hebben we voor de zomervakantie 2023 de trajecten voor een kortere periode toegekend omdat er onvoldoende zicht was op het beschikbare budget na de zomervakantie. Als gevolg hiervan volgde er later vaak een verlenging.

Het aantal trajecten zegt echter niets over de intensiteit, de lengte van het traject en de complexiteit. De doelen waaraan gewerkt wordt, zijn beschreven in de beschikking en in het OPP.

Tabel 9. Aantal arrangementen per bestuur kalenderjaar 2023

De arrangementen worden het gehele jaar door aangevraagd door scholen. Er wordt gewerkt met een 3-wekelijkse cyclus voor de toekenning en uitdeling van trajecten. Elke 3 weken is er een deadline voor aanvragen die meegaan voor de toekenning in de eerstvolgende ronde.

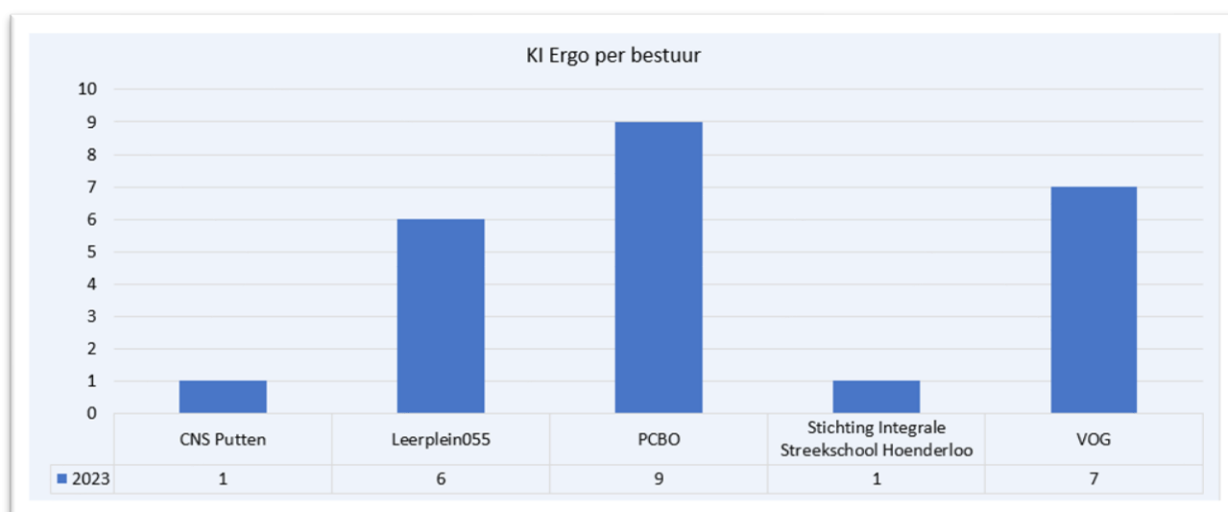

Tabel 10. Aantal arrangementen SK EO+

In 2023 is er voor het eerst gekozen om trajecten EO+ toe te kennen voor een geheel kalenderjaar. Dit betreft trajecten waar het gaat om zgn. stabiele kind kenmerken (SKEO+). Doel is om te continuïteit beter te kunnen borgen (inzet EO+ personeel), voorspelbaarheid voor de scholen te vergroten (verzekerd van middelen voor een heel jaar) en de bureaucratie te verminderen (minder administratieve handelingen). Aandachtspunt hierbij is dat het "bewaken van de inhoud en kwaliteit" niet verloren gaat en vraagt van school en SWV goed planmatig handelen met tijdige tussentijdse evaluaties om waar nodig bij te kunnen stellen.

3.2.1 Trajecten 2023 per bestuur

Korte interventie door ergotherapeut

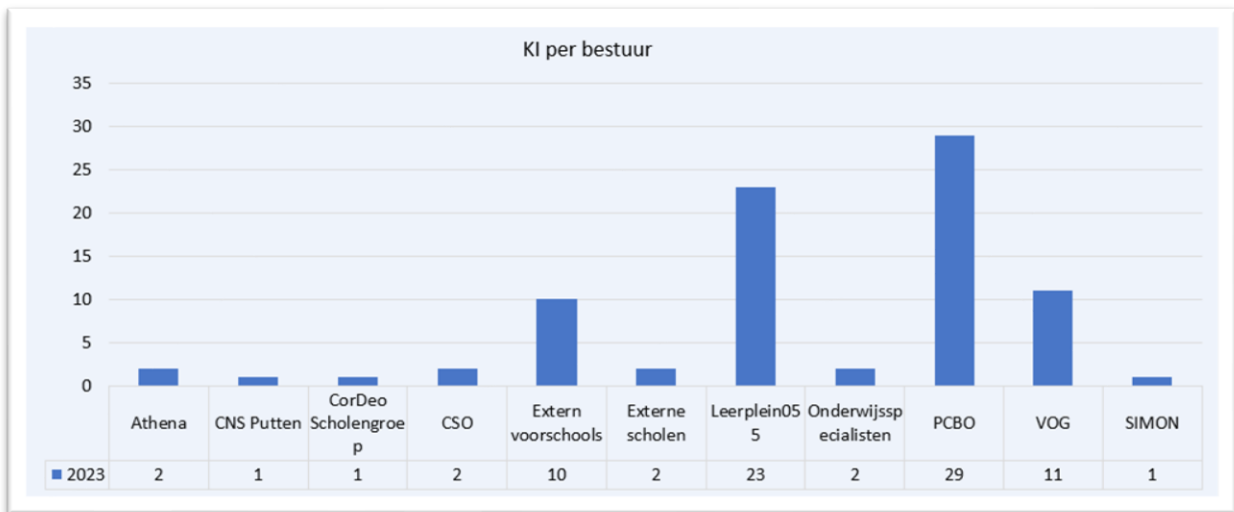

Tabel 11. Aantal KI Ergo trajecten per bestuur kalenderjaar 2023

In totaal zijn er 24 KI ergo trajecten. Er is een afname van de inzet van KI ergo met 30% t.o.v. 2022.

Een ergotherapeut die vanuit de Onderwijsspecialisten verzorgt de korte interventies. Er is structureel overleg om af te stemmen, de trends te volgen en de kwaliteit te bewaken. Vorig kalenderjaar was er een toename in KI ergo, er was m.n. een toename aan vragen rondom "sensorische integratie" en "prikkelgevoeligheid". Er is ingezet op normaliseren en overdracht van kennis. De vraag is mede daardoor afgenomen, het aantal KI ergo trajecten is weer vergelijkbaar met 2021.

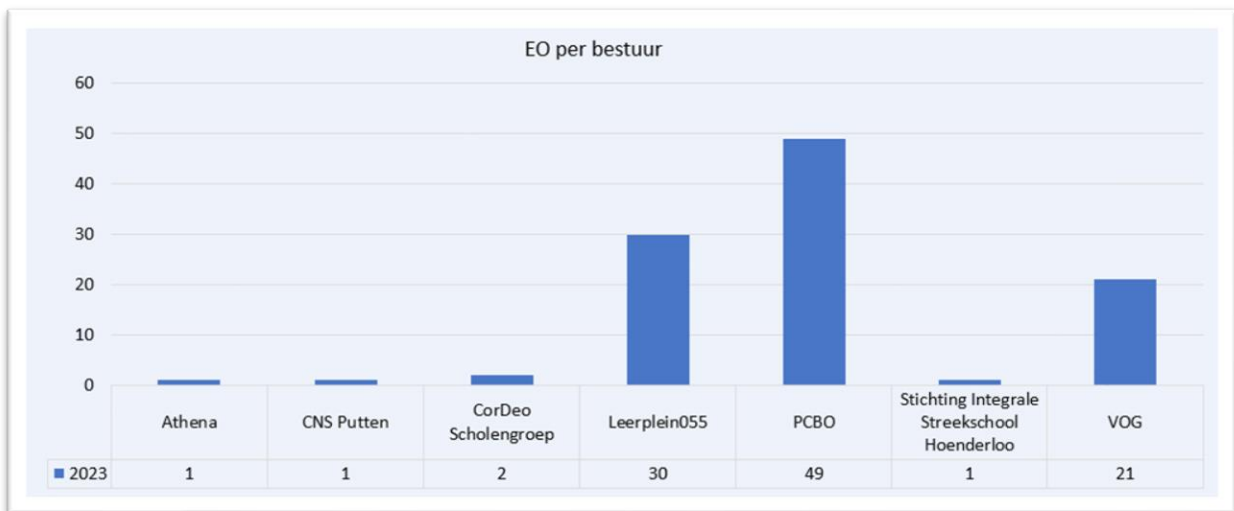
Korte interventie

Tabel 12. Aantal KI trajecten per bestuur kalenderjaar 2023

Het totale aantal KI trajecten is 84 en het zelfde als in 2022.

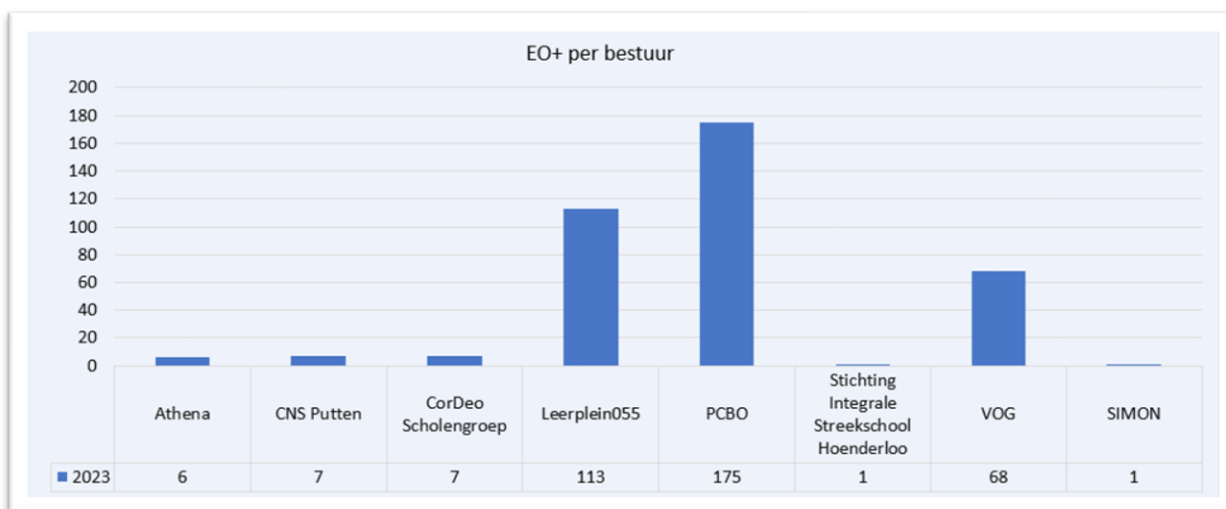
Extra ondersteuning

Tabel 13. Aantal EO trajecten per bestuur kalenderjaar 2023

Het aantal trajecten EO is totaal 105 en vergelijkbaar met 2022 (107).

Extra ondersteuning + met financiële middelen

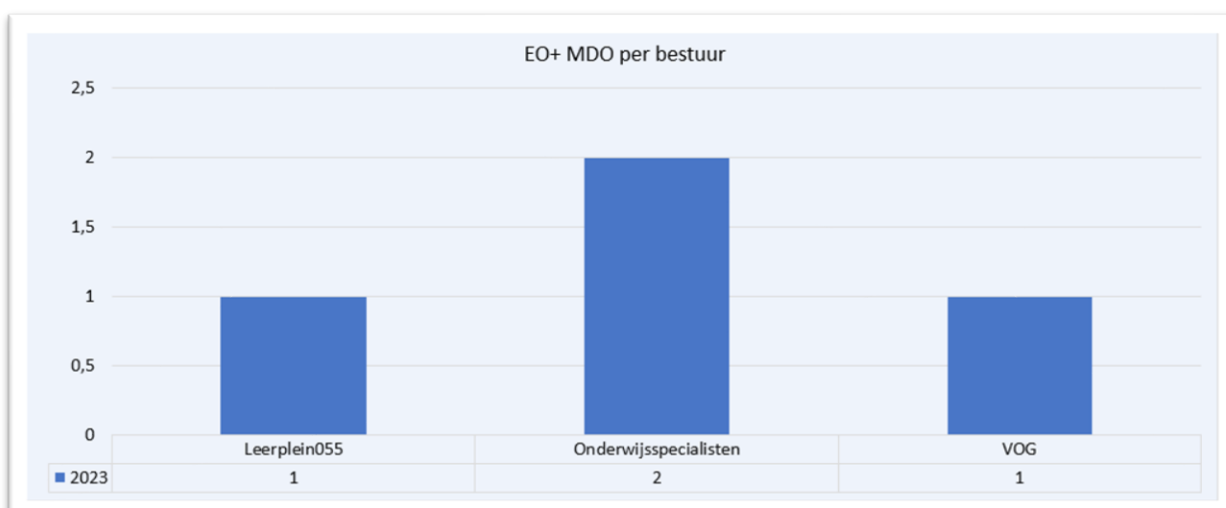

Tabel 14. Aantal EO+ trajecten per bestuur kalenderjaar 2023

Het aantal EO+ trajecten is in 2023 is met 123 toegenomen t.o.v. 2022. De toename van het aantal EO+ trajecten is min of meer evenredig verdeeld over alle besturen.

Scholen geven regelmatig aan dat ze de EO+ niet met personeel kunnen invullen, waardoor het lang kan duren voordat een toegekende EO+ ook daadwerkelijk van start kan gaan. Bij een EO+ starten wordt er altijd met een contactmoment van de OB-er met school om samen een plan met doelen op te stellen voor de definitieve inzet van middelen. Wanneer dit plan er is, en er ook iemand is om de + in te vullen, geeft de GWS-er een "GO" waarna de administratie de middelen definitief toekent en overmaakt aan het bestuur.

Extra ondersteuning met financiële middelen MDO

Tabel 15. Aantal EO+ MDO trajecten per bestuur kalenderjaar 2023

EO+ MDO trajecten wordt ingezet op SBO of SO scholen. Deze EO+ wordt ingezet als de hulpvraag complex is en/of (nog) niet duidelijk wat er aan onderwijs aanbod helpend is. Daarnaast worden de middelen soms ingezet om de overgang naar de nieuwe school goed te begeleiden en succesvol te laten starten.

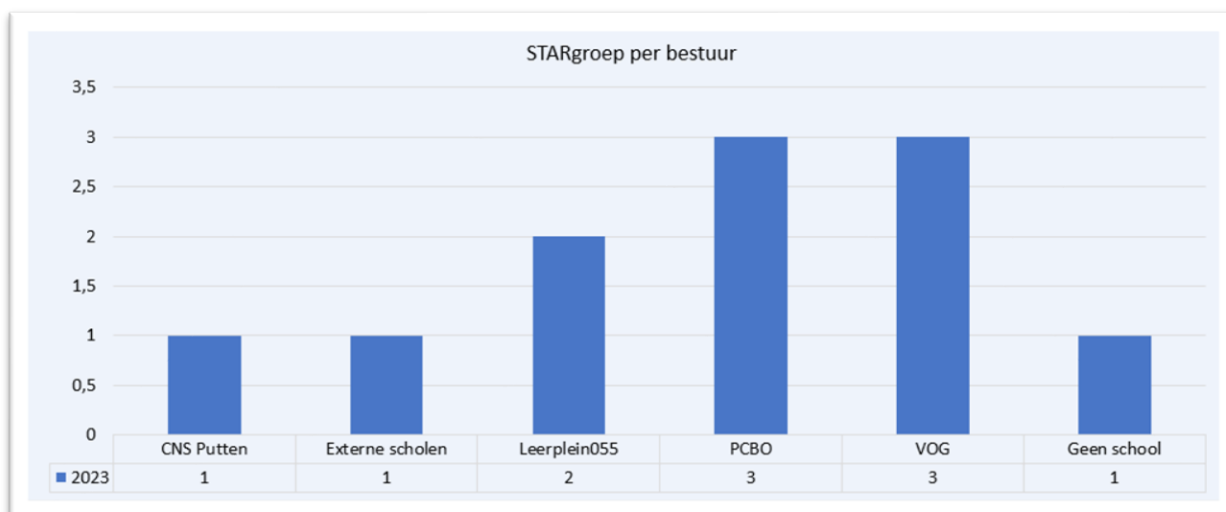
Het aantal EO+ MDO trajecten is aanzienlijk gedaald, van 14 trajecten in 2022 naar 4 in 2023.

De aanwezigheid van een schakelklas op het Hofpark speelt hier een rol in. Deze schakelklas wordt door AT zorg begeleid in cofinanciering met de gemeente Apeldoorn en het SWV. De kinderen kunnen daar deeltijd ondersteuning krijgen en functioneren verder in een groep op het Hofpark.

Verder is er een aanzienlijke daling bij het VOG (SBO de Vorm) te zien, van 5 EO+ MDO trajecten in 2022 naar 1 in 2023.

STARgroep

Het SWV heeft opnieuw een landelijke subsidie voor meerbegaafdheid aangevraagd en gekregen. Dit traject loopt tot eind 2025. De eerdere subsidie is ingezet t/m augustus 2023. Het gaat hier om de tijdelijke opvang en ondersteuning van vermoedelijk (hoog)begaafde leerlingen met een complexe hulpvraag, die niet te beantwoorden is in de basisondersteuning en de plusklassen van de besturen. In de STARgroep volgen deze leerlingen twee dagen per week onderwijs en daarnaast volgen zij drie dagen onderwijs op hun eigen school. Vanaf groep 4 kunnen kinderen deelnemen. STARgroep kent een vast programma, bevat ouderbegeleiding en onderhoudt contacten met de school gedurende 16 weken.

Tabel 16. STARgroep per bestuur kalenderjaar 2023

In totaal hebben 45 leerlingen deelgenomen vanaf 2020. Op basis van deze gegevens is er onderzoek gedaan door de lector Passend Onderwijs, Annemieke Mol-Lous, naar de effecten van de STARgroep. In september 2023 is dit onderzoek afgerond. Een citaat uit haar conclusie:

Concluderend kunnen we stellen dat de STARgroep een succesvol traject is geweest met duidelijke preventieve, curatieve en duurzame positieve effecten voor alle betrokkenen.

Het heeft een zichtbare en betekenisvolle rol gekregen in de "Piramide van de zorgstructuur" in Apeldoorn.

Dit traject sluit ook goed aan bij de doelen vanuit het SWV om te werken aan meer eigenaarschap bij leerlingen en ouders en het steeds meer inzetten van principes van de positieve psychologie. Werken vanuit het kind, met kleine stapjes en gericht op wat werkt.

Het is wel van belang om op te merken dat de STAR- groep een relatief dure voorziening is voor een beperkt aantal leerlingen. De betrokken medewerkers waren qua kennis en ervaring goed toegerust om van deze complexe taak, met deze complexe groep, in deze complexe tijd, een succes te maken. Deze vorm van expertise is moeilijk te vervangen. Ziekte van medewerkers of uitval op andere wijze is dan ook een risico bij deze opzet. Het blijft belangrijk om meer mensen te betrekken en op te leiden. Ook de ondersteuning van het SWV heeft zeker bijgedragen aan het succes.

Het resultaat voor de betrokken leerlingen, hun ouders en de scholen bleek boven verwachting. Het feit dat het hier gaat om een voorziening heel dicht bij de eigen school en de praktijk van de school, maakt dit een unieke kans die het verdient om verder onder de aandacht gebracht te worden.

- 1. Blijvend actief inzetten de voortgang van voorzieningen zoals de STARgroep in Apeldoorn om kinderen, hun families en scholen blijvend te kunnen ondersteunen. Daarbij is het van belang dat de betrokken medewerkers goed zichtbaar blijven en dat de achterliggende doelen zoals meer eigenaarschap bij leerlingen, ouders en leerkrachten centraal blijven staan. Veel kan worden meegenomen uit de ervaringen van de STARgroep, de proeftuintjes en alle andere initiatieven die zijn ingezet vanuit de positieve psychologie en het oplossingsgericht werken (zie hiervoor ook de website met o.a. het onderzoek naar de innovatieve projecten en de piramide zorgstructuur van SWV Apeldoorn: <https://www.swvapedoornpo.nl>).*
- 2. Apeldoorn kan ook een actieve bijdrage leveren door het verder verspreiden van deze ervaringen en de concrete handvaten voor interventies, ook elders in Nederland, te delen en onder de aandacht te brengen. De website, factsheet en geplande workshops kunnen hier zeker een rol in spelen. Bovenal is het nu belangrijk dat de onderwijspraktijk en met name de intern begeleiders in Apeldoorn hierin worden meegenomen.*

Gerealiseerd: De rapportage d.m.v. kwalitatief onderzoek over de STARgroep en de aanbevelingen zijn besproken in het bestuur van het SWV. De opbrengsten zijn meegenomen in de nieuwe aanvraag voor subsidie in september 2023 en is toegekend in december 2023.

Het onderwijsaanbod op het gebied van (hoog)begaafdheid binnen het SWV is geanalyseerd en beschreven in een piramide ondersteuningsstructuur model. De uitkomsten zijn besproken in het bestuur van het SWV.

De afsluiting van de inzet subsidie (hoog)begaafdheid heeft op 1 november 2023 plaats gevonden met een inspiratiebijeenkomst voor medewerkers in het PO en VO die belast zijn met het aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Hierin zijn de opbrengsten van de inzet van de subsidie en de daarbij horende ontwikkelingen op alle subsidie onderdelen zowel vanuit PO als vanuit VO met elkaar gedeeld.

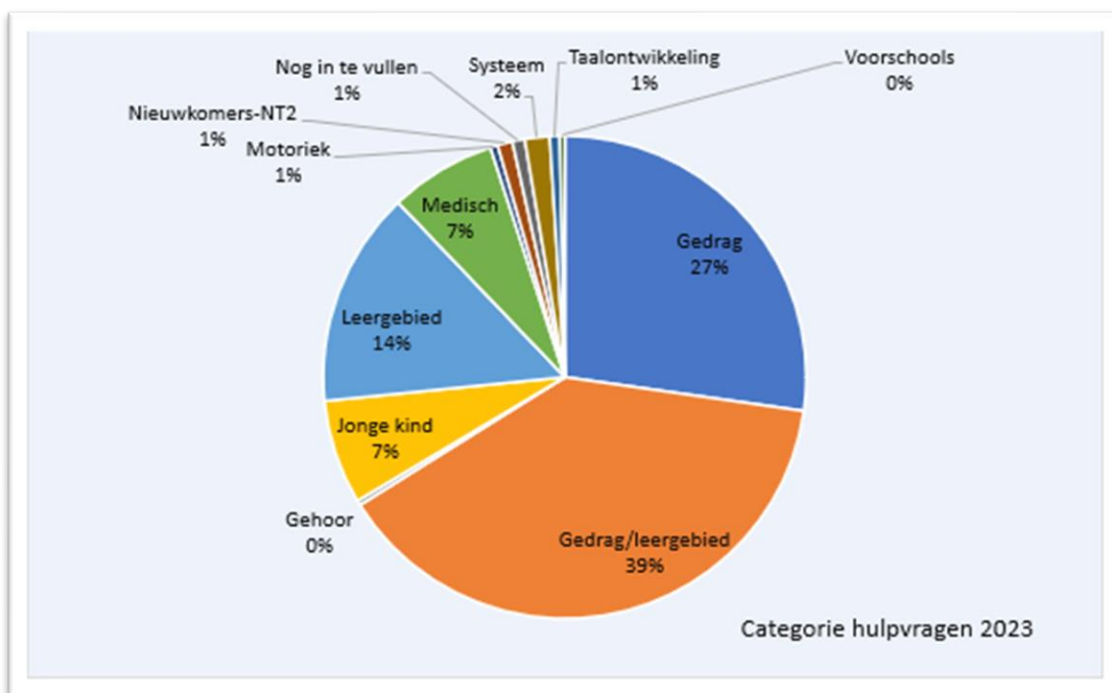
3.2.2 Kenmerken trajecten

De trajecten (verschillende ondersteuningsvormen) die door de scholen worden aangevraagd, worden vooral gekenmerkt door hulpvragen op gedrag, leergebied of een combinatie van beiden.

Daarnaast zijn er ook veel trajecten met hulpvragen rondom medische problematiek of jonge kind. Deze jonge kind problematiek nemen de laatste jaren toe. Het SWV heeft een aantal onderwijsbegeleiders, die zich richten op de jonge kind aanvragen voor de instroom vanuit de voorschool naar school, ook de voorschool kan een KI aanvraag indienen bij het SWV.

De trajecten met hulpvragen rondom nieuwkomers-NT2 en taalontwikkeling zijn beduidend minder dan in 2022. Er is in het schooljaar 2022-2023 ingezet op taalontwikkeling als speerpunt voor het scholingsaanbod binnen het SWV. Daarnaast is er veel aandacht gegaan naar "cultuursensitief" en "traumasensitief werken". Ook is er vanuit Wereldschool de Vlinder veel aandacht gegeven aan uitstroom van nieuwkomers in het regulier onderwijs door het aanbieden van informatiebijeenkomsten en een warme overdracht.

De hulpvragen voor nieuwkomers in de trajecten vanuit het Samenwerkingsverband betreffen dan ook altijd een bredere vraagstelling.

Tabel 17. Categorie hulpvragen kalenderjaar 2023

3.2.3 Wettelijke termijnen

De scholen zijn op de hoogte van de deadline per 3 weken voor de aanmelding van leerlingen die worden aangemeld voor een traject. Als deze aanmelding op tijd verloopt is in week 1 bij toekennen de leerling direct aan de beurt om besproken te worden met de GWSer en een coördinator. Wanneer de gestelde hulpvraag besproken moet worden om duidelijk te krijgen welke onderwijsbegeleider deze ondersteuningsvraag het meest passend op kan pakken, is nog een week nodig om in week 2 bij arrangeren de ondersteuningsvraag te verdelen. De termijn van 3 weken wordt dan altijd gehaald. Na de toekenning en het arrangeren is het niet altijd mogelijk dat de onderwijsbegeleider direct kan starten. Dat betekent dat tussen het gesprek op school met de ouders, het indienen van de ondersteuningsvraag, de toekenning en de start 6 tot 8 weken kan duren. Bij een EO+ toekenning gaat de school op zoek naar personeel.

3.2.4 Onderzoek van leerlingen

Een GWS-er kan vanuit de consultatie met de intern begeleider op een school, vanuit het gezamenlijke overleg, onderzoek doen. Er wordt vanuit het handelingsgericht werken gekeken of een onderzoek een toegevoegde waarde heeft. Wanneer er onderwijsgericht een meerwaarde wordt gezien in onderzoek, wordt bepaald of het onderzoek door de GWS-er van het SWV wordt gedaan of dat er sprake is van een bredere hulpvraag, die via het CJG gesteld moet worden. De onderzoeken door de GWS-er worden niet apart geregistreerd. GWS-ers kunnen in hun beschikbare tijd op een basisschool maximaal 1 onderzoek uitvoeren. Hierin wordt geschoven tussen scholen, die daar wel en geen gebruik van maken.

Als er onderzoek nodig is en de GWS-er heeft geen beschikbare ruimte, dan wordt er extern onderzoek ingekocht bij A-VISION of bij de IJsselgroep.

In totaal zijn 18 onderzoeken extern ingekocht. Het gaat om de volgende onderzoeken:

In totaal is er 4 keer een WISC-V afgenomen, 3 keer een IDS intelligentie, 4 keer een IDS en executieve functies, 1 keer een procesonderzoek voor het MDO en 1 keer de Kiq+.

Voor de leerlingen in de groepen 8 van het basisonderwijs en SBO wordt onderzoek ingezet, wanneer een leerling naar verwachting gaat uitstromen naar Praktijkonderwijs of VMBO-BB. Deze onderzoeken worden aangeboden via de nieuwsbrieven van de Klik en de onderzoeken worden uitgevoerd door A-VISION.

In 2023 zijn 73 ADITs voor groep 8 leerlingen uit het basisonderwijs afgenomen en 52 voor leerlingen uit het SBO. Daarnaast is er bij 11 leerlingen uit het basisonderwijs een SON afgenomen evenals bij 12 leerlingen van Wereldschool de Vlinder. Het gaat om een totaal van 23 leerlingen, waarbij sprake is van een verdubbeling van de leerlingen ten opzichte van 2021.

Er is 7 keer een ADIT afgenomen voor leerlingen die niet aan de criteria voldeden, die de school zelf heeft betaald. Ook maken basisscholen uit andere SWVen gebruik van het testaanbod voor eigen rekening.

3.3 Samenvatting ondersteuningsvormen:

Het totale aantal trajecten in 2023 is met 108 toegenomen t.o.v. 2022. De toename zit voornamelijk in het aantal EO+ trajecten en is min of meer evenredig verdeeld over alle besturen.

Bij de stijging van het aantal EO+ trajecten speelt de onduidelijkheid rondom het beschikbare budget halverwege 2023 een rol. Het aantal trajecten zegt echter niets over de intensiteit, de lengte van het traject en de complexiteit.

We horen nog regelmatig van scholen dat ze de EO+ niet met personeel kunnen invullen, waardoor het lang kan duren voordat een toegekende EO+ ook daadwerkelijk van start kan gaan.

In 2023 is er voor het eerst gekozen om trajecten EO+ toe te kennen voor een geheel kalenderjaar. Dit betreft trajecten waar het gaat om zgn. stabiele kindkenmerken (SKEO+). Aandachtspunt hierbij is dat het "bewaken van de inhoud en kwaliteit".

Er is een afname van de inzet van KI ergo met 30% t.o.v. 2022. Vorig kalenderjaar was er een toename in KI ergo, er was m.n. een toename aan vragen rondom "sensorische integratie" en "prikkelgevoeligheid". We hebben ingezet op normaliseren en de vraag is afgenomen, het aantal KI ergo trajecten is weer vergelijkbaar met 2021.

Het aantal EO+ MDO trajecten is aanzienlijk gedaald, vooral op het Hofpark en de Vorm. De inzet van de schakelklas op het Hofpark speelt hier ws. een rol in. Deze schakelklas wordt door AT zorg begeleid (financiering vanuit gemeente en SWV). Verder is er een aanzienlijke daling bij het VOG (De Vorm) te zien. Ook speelt mee dat leerlingen intensieve jeugdhulp ontvangen.

Inhoudelijk worden de trajecten vooral gekenmerkt door hulpvragen op gedrag, instromen in de nieuwe school met begeleiding, leergebied of een combinatie van ondersteuningsvragen. Daarnaast zien we ook veel trajecten met hulpvragen rondom medische problematiek of jonge kind. Deze jonge kind problematiek zien we de laatste jaren toenemen.

De trajecten met hulpvragen rondom nieuwkomers-NT2 en taalontwikkeling zijn beduidend minder dan in 2022. Er is aandacht voor deze onderwerpen geweest in scholings- en informatiebijeenkomsten vanuit het SWV. Ook is er vanuit Wereldschool de Vlinder veel aandacht gegeven aan uitstroom van nieuwkomers in het regulier onderwijs door het aanbieden van informatiebijeenkomsten en een warme overdracht.

De intensiteit van de ondersteuning door GWS-ers en ook OB-ers kan erg wisselen per school afhankelijk van de ontwikkelingen op de school op dat moment, het aantal hulpvragen, de intensiteit ervan en de zorgzwaarte in groepen.

Logischerwijs vragen deze ontwikkelingen ook om meebewegen vanuit het SWV, meer ondersteuning van de GWS-ers en vaak om extra inzet en/of extra interventies.

Gerealiseerd: het SWV heeft haar expertise via de GWS-ers en de Onderwijsbegeleiders ingezet in de scholen aansluitend bij de hulpvragen die zijn gesteld via de consultaties met de GWS-ers en de kernteams.

De inventarisatie van de basiskwaliteit op bestuurlijk niveau per bestuur heeft plaats gevonden en is besproken in een bestuursvergadering.

De basisondersteuning is onderwerp van gesprek in een schoolgesprek tussen de directeur en intern begeleider van de school en medewerkers van het SWV. Daarnaast is het onderwerp van gesprek met de kwaliteitszorgmedewerker van een bestuur en het bestuur in een bestuursgesprek met de bestuurder en de directeur-bestuurder van het SWV. In deze overleggen blijkt dat de cultuur om het open, transparante en moedige gesprek te voeren zeer aanwezig is.

De verschillende soorten ondersteuningsvormen zijn ingezet en blijken bekend te zijn en te worden aangevraagd vanuit de scholen. De kengetallen zijn zichtbaar gemaakt in deze jaarrapportage 2023.

3.4 Doorgaande lijn voorschools naar school en PO naar VO

Peuterspeelzalen en VVE locaties kunnen expertise of ondersteuning aanvragen bij het SWV voor peuters vanaf 3,5 jaar oud. Onderwijsbegeleiders worden dan ingezet, ook in toeleiding naar onderwijs of naar jeugdhulp. Het SWV heeft afstemmingsoverleg met VVE coaches, met Pedagogisch medewerkers en met Entrea Lindehout en Doggersbank.

In de doorgaande lijn van het PO naar het VO is er een Brede Adviesgroep voor leerkrachten van groep 8 ter advisering van plaatsing in het VO en extra ondersteuning. Vanuit het SWV PO wordt er deelgenomen aan het coördinatieteam van de Klik over beleid en afstemming. Daarnaast is er afstemmingsoverleg over de doorgaande lijn met het loket van het SWV VO en de coördinatoren van het SWV PO.

Een ontwikkelpunt zijn de leerlingen die met een EO+ in het PO in het basisonderwijs onderwijs volgen en bij de overstap naar het VO aangewezen zijn op een VSO.

Gerealiseerd: de afstemmingsoverleggen met het CJG en de voorschools voorzieningen zijn geborgd en er is overleg gestart met CJG Vroeg een nieuw initiatief van het CJG.

De doorgaande lijn naar het VO kent als aandacht de te onderzoeken overstap van leerlingen met een EO+ naar het reguliere VO.

MDO

Inleiding

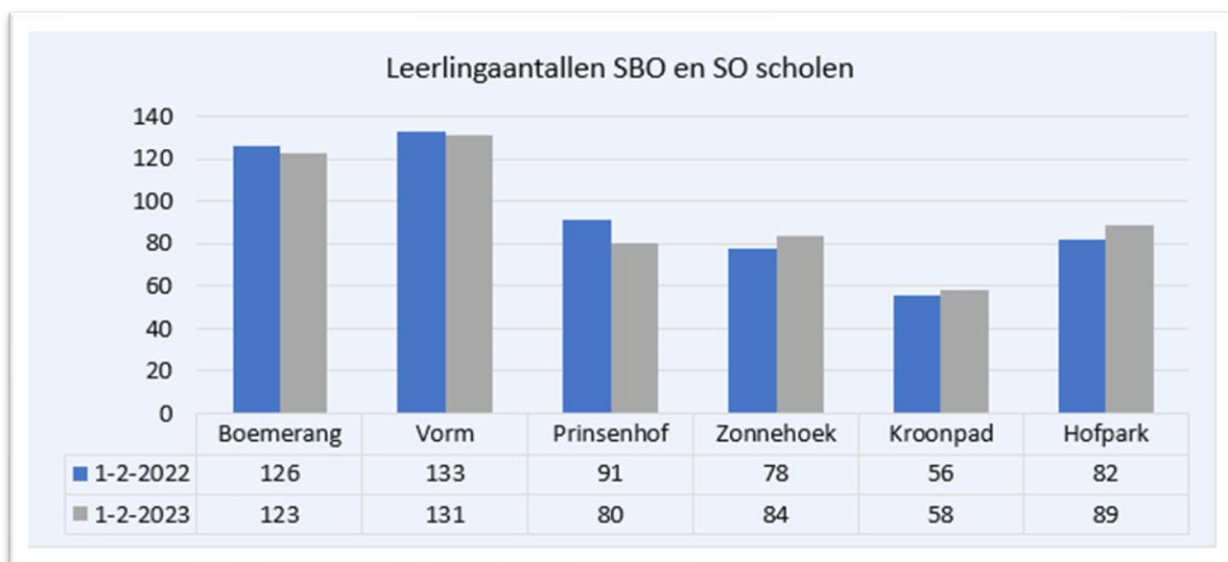
Door de wijzigingen in Kindkans en het nieuwe OP is besloten alleen de kengetallen van 2023 te verwerken in deze rapportage.

In deze jaarrapportage zijn de gegevens van het MultiDisciplinairOverleg (MDO) over de periode van 1-01-2023 t/m 31-12-2023 verwerkt.

Het MDO bespreekt leerlingen intern of "aan de tafel" met of zonder het CJG of jeugdhulppartners. Aan tafel zitten verder genodigden waarvoor vooraf afstemming is geweest met de aanmeldende instantie. Het MDO bespreekt de volgende aanvragen/onderwerpen:

- ToeLaatbaarheidsVerklaring(TLV) S(B)O
- Verlenging TLV
- Casuïstiek
- Extra Ondersteuning + vanuit S(B)O
- (Aankomende) thuiszittende leerlingen

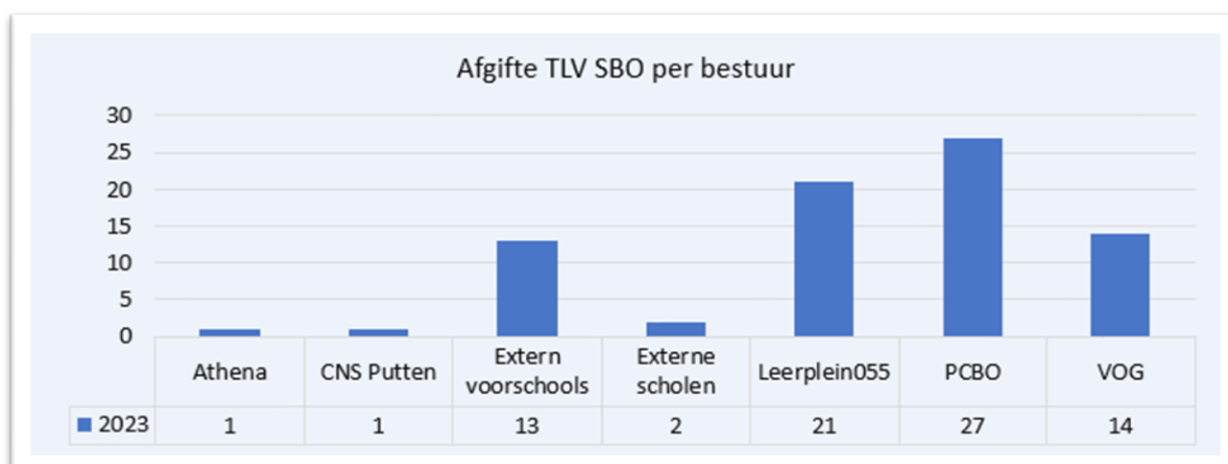
In deze jaarrapportage 2023 worden algemene gegevens verwerkt. Er zijn ook apart van deze rapportage data uitgesplitst per bestuur per school beschikbaar. Deze gegevens worden besproken met de besturen, de kwaliteitszorgmedewerkers en met de scholen apart.

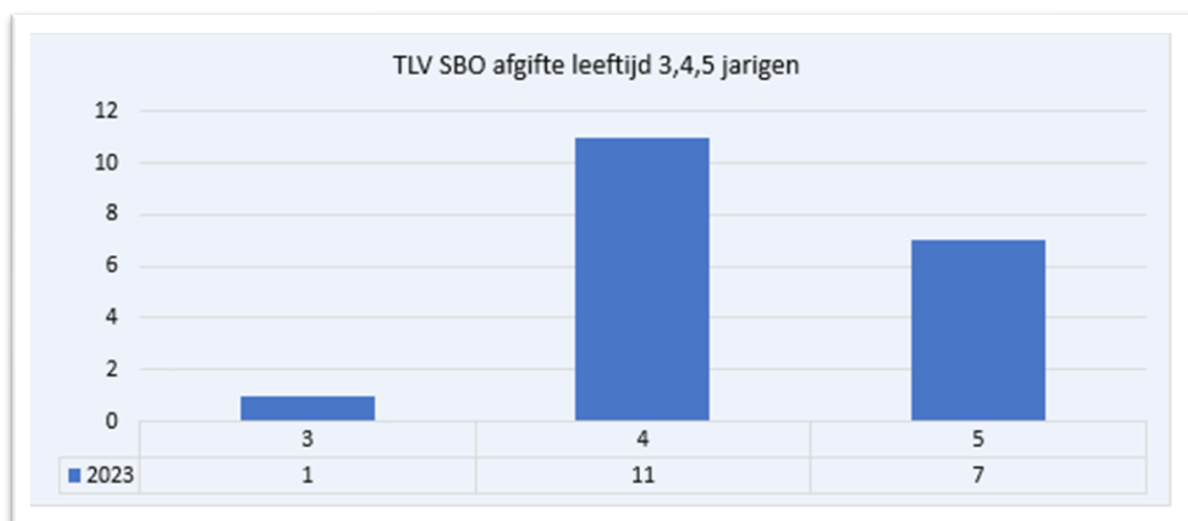
Tabel 18. Leerlingaantallen SBO en SO met een TLV vanuit het SWV PO 1-2-2022 en 1-2-2023

4.1 Afgifte Toelaatbaarheidsverklaringen 1-01-2022 t/m 31-12-2022

4.1.1 Toelaatbaarheidsverklaringen voor het SBO

Tabel 19. Afgifte TLV SBO per bestuur kalenderjaar 2023

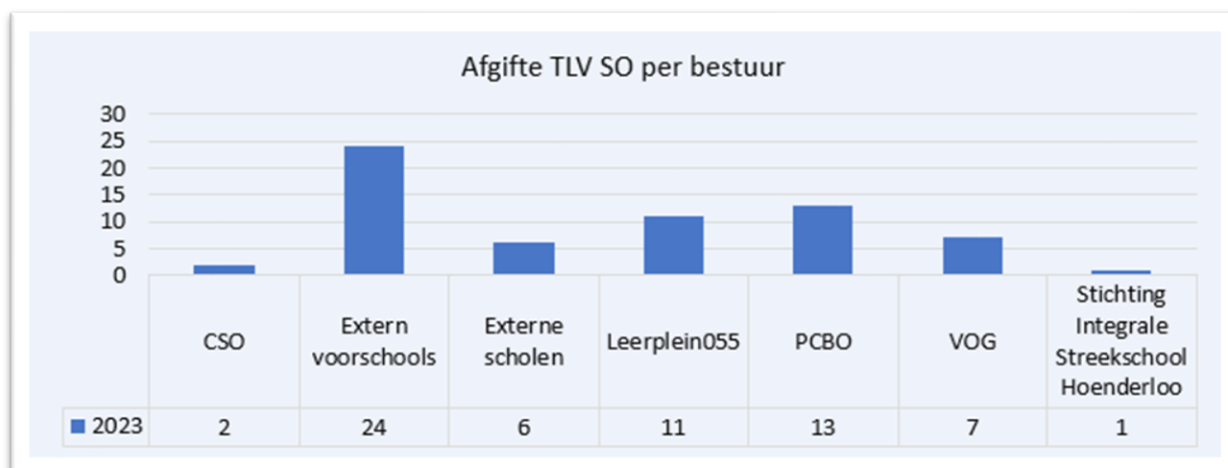

Tabel 20. Afgifte TLV SBO leeftijd 3,4 en 5 jaar kalenderjaar 2023

Input 2023: 4 en 5 jarigen gelijk aan 2022, bij de 3 jarigen zijn er voor 2 kinderen minder een TLV SBO afgegeven.

Vanuit de "eigen" basisscholen van het SWV zijn 64 TLV's voor SBO aangevraagd. Dat betekent gemiddeld 1 TLV per basisschool. Dit zijn er 20 meer dan in 2022. Deze stijging vraagt om een nadere analyse van de data per school en per bestuur.

4.1.2 Toelaatbaarheidsverklaringen voor het SO

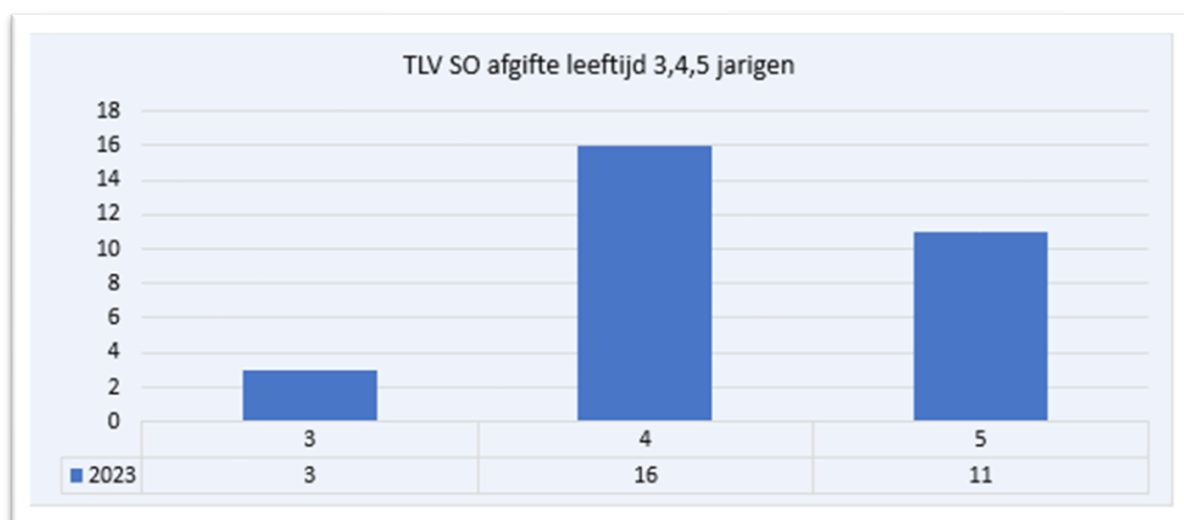

Tabel 21. Nieuwe TLV SO per bestuur kalenderjaar 2023

Het totaal aantal TLV's SO is gestegen van 60 in 2022 naar 64 in 2023, sterke stijging bij extern voorschools, van deze leerlingen zijn er 4 leerlingen die buiten Apeldoorn onderwijs zijn gaan volgen.

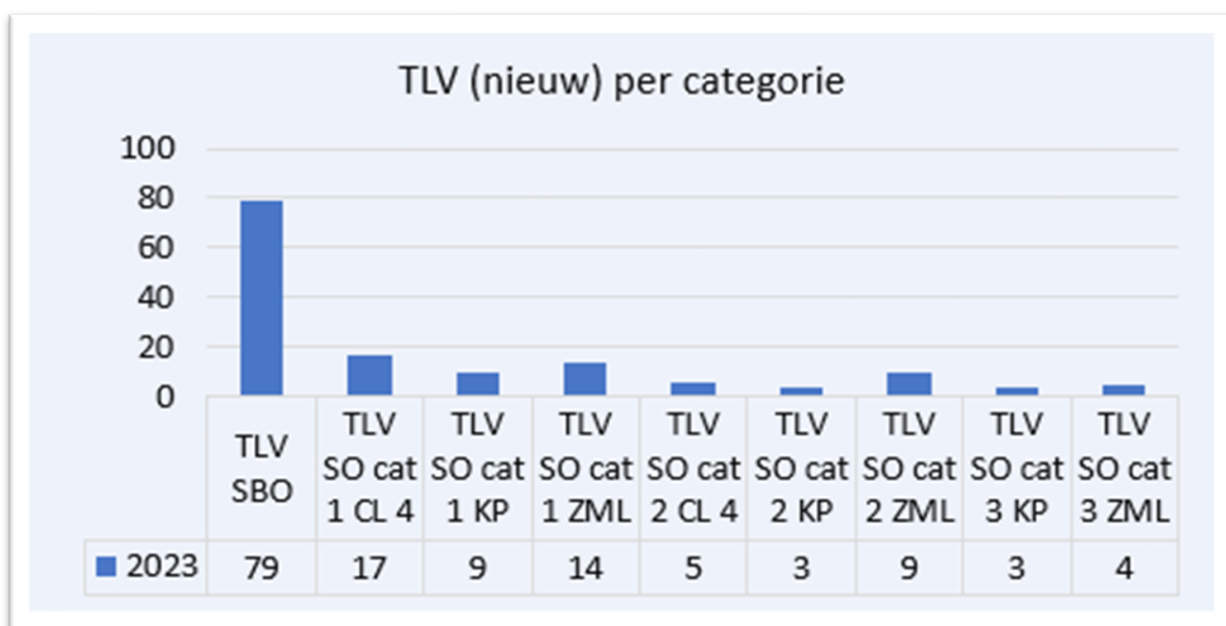
Vanuit de "eigen" basisscholen zijn 32 TLV's SO aangevraagd. Dit is exact de helft van het aantal basisscholen. Dit zijn 4 TLV's minder dan in 2022. Dit vraagt net zoals bij de TLV's SBO om een nadere analyse van de data op school en bestuursniveau.

TLV SO 3,4 en 5 jarigen

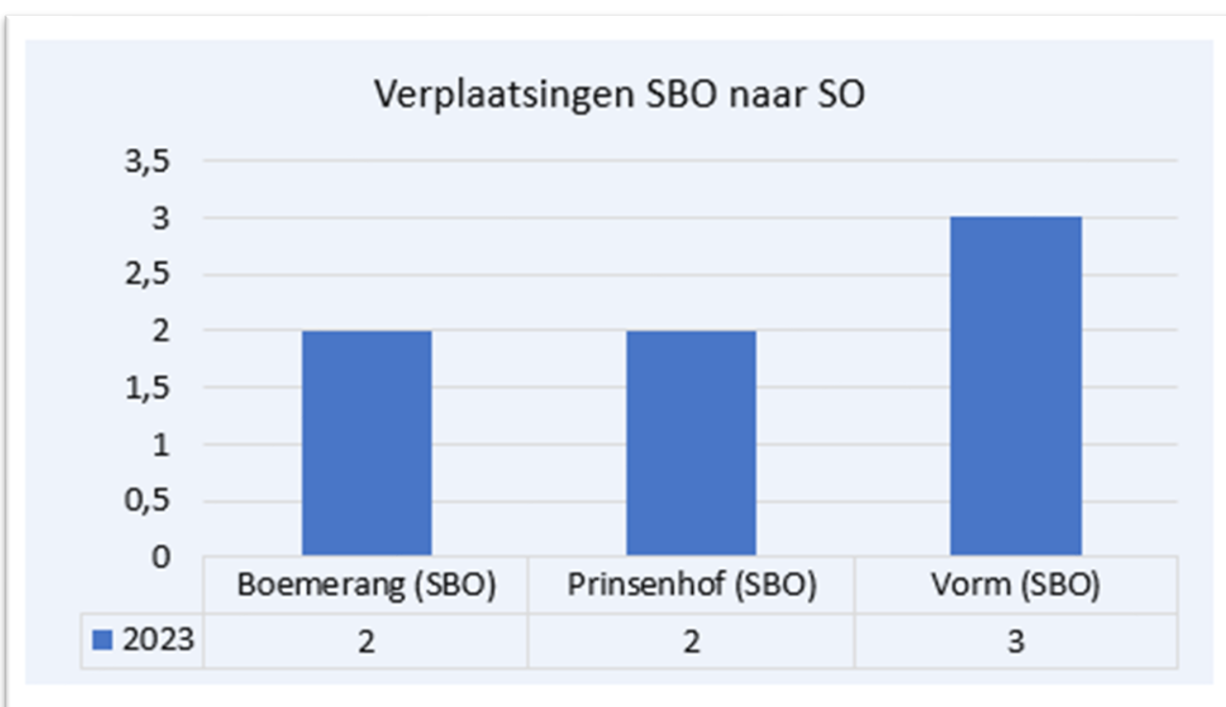

Tabel 22. Arrangementen TLV SO 3, 4 en 5 jarigen kalenderjaar 2023

Het aantal TLV's dat aangevraagd wordt is met 6 gestegen, de sterkste stijging bij de 4 jarigen.

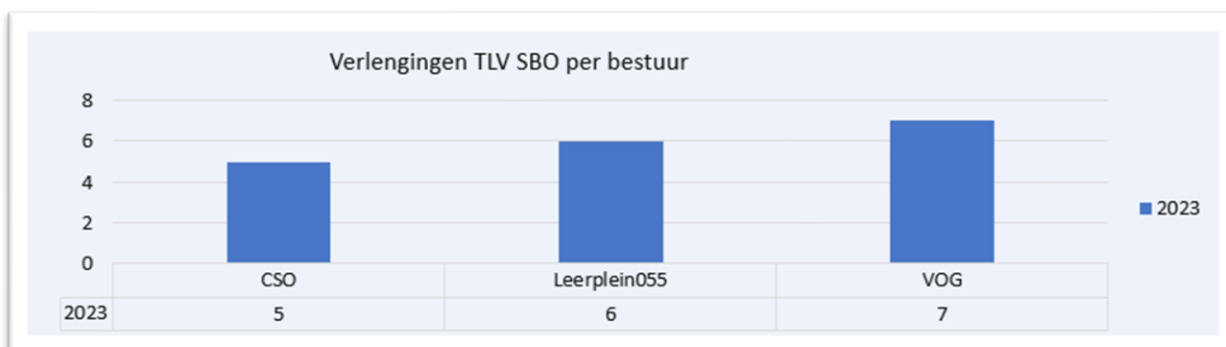

Tabel 23. TLV per categorie kalenderjaar 2023

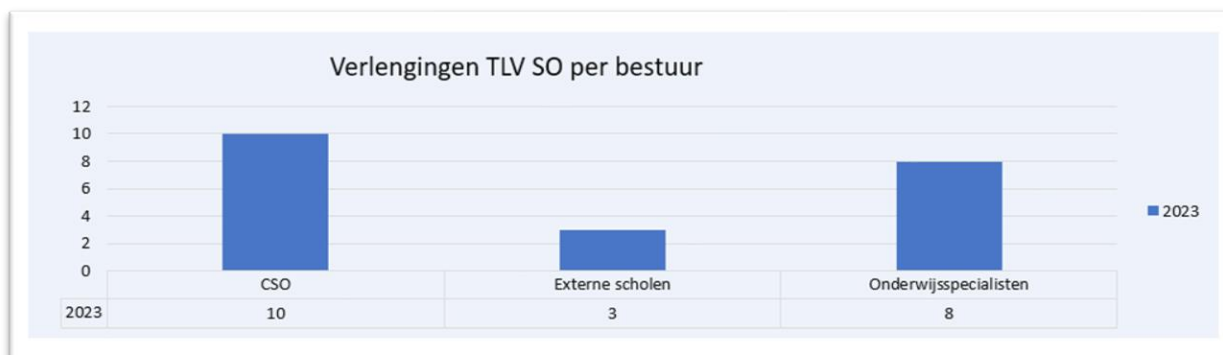

Tabel 24. Verplaatsing SBO naar SO kalenderjaar 2023

4.2 Verlenging TLV

Tabel 25. Verlengingen TLV SBO per bestuur kalenderjaar 2023

Tabel 26. verlengingen TLV SO per bestuur kalenderjaar 2023

Het aantal aanvragen verlengingen is gedaald, ten opzichte van eerdere jaren.

4.3 Wettelijke termijnen

De termijnen voor de aanvraag van een TLV en de afgifte van een TLV zijn gehaald.

4.4 Deskundigenverklaringen

Er is een verbetertraject ingezet op de inhoudelijke beschrijving van met name de eerste deskundigenverklaring. Dit n.a.v. het advies vanuit een casus bij de geschillencommissie en de rechtbank in 2022.

4.5 Project Wel in ontwikkeling

Het project Wel in ontwikkeling is van start gegaan. De voorzitter en het lid van het MDO zijn inhoudelijk verantwoordelijk voor de leerlingen die onder dit project vallen. Zij volgen de landelijke bijeenkomsten. In 2023 zijn er 5 leerlingen ondersteund vanuit dit project. Er worden ervaringen opgedaan en er wordt buiten de gangbare kaders naar een

oplossing gezocht om thuiszittende leerlingen of leerlingen in zorg of leerlingen vanuit particulier onderwijs weer in ontwikkeling te krijgen. Het is te vroeg om reeds conclusies te trekken op grond van de ondersteuning van deze 5 leerlingen. Wel is duidelijk dat het om intensieve trajecten met veel overleggen gaat met ouders, leerlingen en met betrokken professionals.

4.6 Pilot landelijk format TLV's

Het landelijke beschikbare format TLV is eerst intern in het SWV besproken. Er is besloten dit format als pilot te gaan gebruiken voor de verlengingen van TLV's vanuit het SBO en SO en nog niet voor de voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs bij een eerste aanvraag TLV. De reden hiervoor is dat de onderbouwing voor de aanvraag van een TLV niet in het format staat. Dat moet dan uit een OPP en mondeling gesprek gehaald worden. Het gemis van de onderbouwing voor een TLV is landelijk kenbaar gemaakt aan de projectgroep.

4.6 Trends aanvragen TLV in 2023

De aanvragen van leerlingen voor bespreking binnen het MDO (Multi Disciplinair Overleg) worden geanalyseerd om trends te ontdekken in de aanmeldingen op kindniveau. Bespreking binnen het MDO betreft dan een aanvraag TLV, bespreken van casuïstiek of bespreken van aanvragen EO+.

De verlengingen van TLV vanuit SBO en SO worden in de telling van de aanmeldredenen niet opgenomen.

De gevonden trends kunnen mogelijk een aanwijzing opleveren om het onderwijs te verbeteren c.q. aan te passen of om te kunnen constateren dat het onderwijs zo optimaal mogelijk functioneert. Maar kan ook een aanwijzing zijn dat betreffende leerling(en) meer onderwijszorg nodig hebben dan de school of collega-school kan bieden. De analyse richt zich op kind factoren.

Kind factoren:

De meeste aangemelde leerlingen hebben ondersteuningsvragen die betrekking hebben op een beneden gemiddelde intelligentie. Dit is de aanmeldreden die er boven uitsteekt vaak in combinatie met andere ondersteuningsvragen.

Als tweede aanmeldreden zien we dat er ook veel kinderen zijn aangemeld met een diagnose of vermoeden van ASS.

Als derde aanmeldreden zien we dat dit vaak gekoppeld is aan kinderen die behoefte hebben aan het leren op het gebied van gedrag.

Gerealiseerd: het behouden van de werkwijze aanvraag TLV en overlegvormen is gerealiseerd. De deskundigenverklaringen zijn inhoudelijk aangepast via een verbetertraject met tussentijdse evaluaties. Het landelijke tussentijdse format TLV wordt gebruikt als pilot voor de verlengingen vanuit SBO en SO.

Het doel stabiliseren van de aanvragen TLV's is niet gehaald. Zowel vanuit de eigen scholen als vanuit voorschoolse en externe voorzieningen is het aantal aanvragen TLV gestegen. Het is de vraag wat deze stijging voor effect heeft op de teldatum 1 februari 2024 en het deelnamepercentage SBO en SO. Daarvoor is het aantal schoolverlaters van de SBO en SO scholen bepalend in relatie tot de instroom van leerlingen.

Samenwerking met externe onderwijspartners

5.1 Samenwerking met Kentalis

Samenstelling team Kentalis Ambulante Dienst (AD) Apeldoorn

Het team van Kentalis AD Apeldoorn bestaat uit een vast team van ambulante begeleiders en een leerkrachtondersteuner. Het team heeft expertise op onder meer het gebied van Taalontwikkelingsstoornis (TOS), Doof-slechthorendheid (DSH), jonge kind, dyslexie, rekentaal, meertaligheid, executieve functies & sociaal emotionele ontwikkeling in relatie tot onze doelgroepen.

Kentalis als volwaardige samenwerkingspartner

Kentalis wordt als een volwaardige samenwerkingspartner gezien van het samenwerkingsverband en andere netwerkorganisaties in Apeldoorn.

Het team van Kentalis AD Apeldoorn is goed bereikbaar en vindbaar voor onze ketenpartners in Apeldoorn. Zo zijn ambulante begeleiders op afroep beschikbaar bij het arrangeren of het MDO van het samenwerkingsverband waarbij ze cluster 2 gerelateerde hulpvragen beantwoorden en hun expertise toevoegen.

Op strategisch niveau vindt er regelmatig overleg plaats met de directeur/bestuurder en het MT van Kentalis Ambulante Dienstverlening. Zo ook met de andere ketenpartners in Apeldoorn. Kentalis neemt onder meer deel aan het overleg met de directies en de bestuurders van het SBO en SO in Apeldoorn en participeert in het nieuwkomers overleg.

Jaarlijkse intentieverklaring

In juni '23 is de jaarlijkse intentieverklaring en overeenkomst ondertekend door directeur/bestuurder Anja Baars en directeur Kentalis Ambulante Dienstverlening Gerda Gorter. Vanaf 2018 wordt er jaarlijks een intentieverklaring opgesteld waarin de samenwerking wordt herijkt.

Met het tekenen van de jaarlijkse intentieverklaring wordt de intentie uitgesproken om intensief samen te werken in het kader van Passend Onderwijs waarbij beide partijen streven naar kwalitatief hoogwaardig onderwijs en dat te doen zo thuisnabij mogelijk.

Beide partijen zetten zich in voor een passende onderwijsplek voor leerlingen met een auditieve en/of communicatieve problematiek en stellen hun expertise beschikbaar om gezamenlijk te komen tot passende oplossingen. Zodat we in het belang van leerlingen goed onderwijs organiseren. Samen met het Samenwerkingsverband staat Kentalis voor de maatschappelijke taak en opdracht om een passend onderwijsaanbod te creëren in Apeldoorn.

Kentalis dr. Bosschool Apeldoorn

De Kentalis dr. Bosschool afdeling Apeldoorn is gehuisvest in het schoolgebouw van de Regenboog-Osseveld en biedt onderwijs aan t/m groep 4 voor leerlingen met een TOS

onderwijsbehoefte. Na groep 4 stromen leerlingen uit naar het regulier onderwijs of naar het cluster 2 onderwijs van Kentalis in Arnhem of Zwolle.

Kolom1	Kolom2	Kolom3	Kolom4	Kolom5
1e kwartaal	Arr. nieuw	13	KI nieuw	0
	Arr. lopend (incl.nieuwe)	30		0
2e kwartaal	Arr. nieuw	6	KI nieuw	0
	Arr. lopend (incl.nieuwe)	35		0
3e kwartaal	Arr. nieuw	25	KI nieuw	10
	Arr. lopend (incl.nieuwe)	61		10
4e kwartaal	Arr. nieuw	3	KI nieuw	9
	Arr. lopend (incl.nieuwe)	64		
Totaal 2023	Arr.	64	KI (exc. nog doorlopende vanuit schooljaar 2022-2023).	19

Tabel 27. Gegevens Kentalis kalenderjaar 2023

In de regio Apeldoorn neemt de bekendheid over TOS toe. Men herkent de stoornis sneller, waardoor het team al bij de start van de basisschoolleeftijd de scholen kan ondersteunen.

In 2023 heeft het team AD Apeldoorn een kenniscafé voor ouders georganiseerd over de doelgroep doof/slechthorend. In 2024 wil het team expliciet aandacht geven in de regio aan deze doelgroep.

De ambulante begeleiders worden sneller ingeschakeld bij jonge kind problematiek. De ontwikkeling van peuters en jonge kinderen in groep 1 en 2 van de basisschool zijn voortdurend onderwerp van gesprek en aandacht. Het blijkt dat jonge kinderen soms niet gesignaleerd zijn in het consultatiebureau en/of voorschoolse voorzieningen. Wij denken dat hier ook een relatie ligt met de corona jaren. Vroegsignalering ook bij TOS is blijvend een uitdaging.

De dr Bosschool TOS in Apeldoorn maakt gebruik van de expertise van het SWV op aanvraag en van het MDO bij doorverwijzing na groep 4. De leerlingen stromen na groep 4 uit naar het regulier onderwijs, het SBO, het SO in Apeldoorn en naar het SO van Kentalis in Arnhem. Ook wordt expertise van onderwijsbegeleiders van het SWV op aanvraag in de dr. Bosschoolschool ingezet.

Gerealiseerd: de samenwerking met de scholen en het SWV verloopt goed. De vroegsignalering vraagt met alle partners van jonge kinderen om goede werkafspraken en samenwerken in het netwerk. De doorstroom van leerlingen na groep 4 van de dr. Bosschool in Apeldoorn vraagt om nader inhoudelijk en bestuurlijk overleg.

Ambulante medewerkers van Kentalis hebben een themasessie belevingscircuit TOS verzorgd voor leerkrachten van het basisonderwijs en hebben kenniscafés TOS en DSH voor ouders/verzorgers georganiseerd.

5.2 Samenwerking met LWOE

LWOE=Landelijk Werkverband Onderwijs Epilepsie.

Er is 2 keer per jaar een overleg met de begeleider van de leerlingen waar het LWOE bij betrokken is in Apeldoorn. Bij dit overleg is zowel een coördinator SWV als de onderwijsbegeleider die de LWOE leerlingen vanuit het SWV ondersteund aanwezig.

In 2023 was het LWOE in Apeldoorn betrokken bij 13 kinderen in het PO, 4 in het Speciaal onderwijs en 9 in het regulier onderwijs. Bij 4 leerlingen is het SWV betrokken (GWS en/of MDO) waarbij 3 leerlingen ook ondersteuning ontvangen hebben d.m.v. een EO+ traject.

Schoolmaatschappelijk werk Stimenz

6.1 Samenwerking met Stimenz

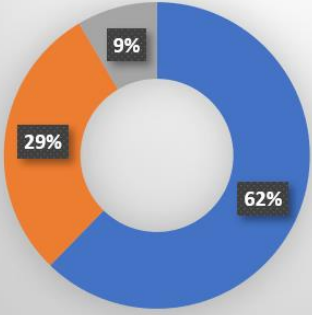
Het SWV heeft een langdurende en intensieve samenwerking met de stichting Stimenz. Het SWV vraagt jaarlijks de begrotingssubsidie aan bij de gemeente Apeldoorn voor Schoolmaatschappelijk werk (SMW) en incidentele subsidies zoals NPO en middelen voor Wereldschool de Vlinder i.v.m. plaatsing Oekraïense leerlingen.

6.2 Rapportage inzet SMW in 2023

Subsidie	2023																																											
Product	SMW Primair Onderwijs gemeente Apeldoorn																																											
Prestatie afspraken 2023	Realisatie 2023				Afwijking en/of toelichting																																							
<p>Vanuit verschillende budgetten kan SMW ingezet worden.</p> <p>Op de 14 OAB scholen is wekelijks 4 uur een SMW-er aanwezig, die ondersteunt volgens SMW Sterk in Preventie. De regulier+ scholen is de smw'er 2 uur per week en de reguliere scholen kunnen gemiddeld 1 per</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>SMW BO 2023</th> <th>beschikt bedrag 2023</th> <th>uurtarief 2023 ^{*1}</th> <th>beschikt uren 2023</th> <th>gerealiseerd uren 2023</th> <th>Opmerking</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Coördinatie</td> <td>€ 6.424</td> <td>€ 80,30</td> <td>80</td> <td>90</td> <td></td> </tr> <tr> <td>OAB / Regulier</td> <td>€ 354.068</td> <td>€ 80,30</td> <td>4.409</td> <td>4.429</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Maatwerk</td> <td>€ 59.395</td> <td>€ 77,90</td> <td>762</td> <td>811</td> <td></td> </tr> <tr> <td>De Vlinder</td> <td>€ 12.620</td> <td>€ 77,90</td> <td>162</td> <td>134</td> <td>Contract loopt door t/m 30-04-2024</td> </tr> <tr> <td>NPO</td> <td>€ -</td> <td>€ 74,55</td> <td>643</td> <td>643</td> <td>Restant van 643 uur vanuit 2022</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td></td> <td></td> <td>6.057</td> <td>6.107</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p><small>*1 uurtarief Coördinatie en OAB / Regulier is gebaseerd op de gewijzigde indexatie van 4,5% naar 7,72%</small></p>	SMW BO 2023	beschikt bedrag 2023	uurtarief 2023 ^{*1}	beschikt uren 2023	gerealiseerd uren 2023	Opmerking	Coördinatie	€ 6.424	€ 80,30	80	90		OAB / Regulier	€ 354.068	€ 80,30	4.409	4.429		Maatwerk	€ 59.395	€ 77,90	762	811		De Vlinder	€ 12.620	€ 77,90	162	134	Contract loopt door t/m 30-04-2024	NPO	€ -	€ 74,55	643	643	Restant van 643 uur vanuit 2022	Totaal			6.057	6.107		<p>Het restant NPO uren vanuit 2022 zijn volgens afspraak in z'n totaliteit ingezet in 2023.</p>
SMW BO 2023	beschikt bedrag 2023	uurtarief 2023 ^{*1}	beschikt uren 2023	gerealiseerd uren 2023	Opmerking																																							
Coördinatie	€ 6.424	€ 80,30	80	90																																								
OAB / Regulier	€ 354.068	€ 80,30	4.409	4.429																																								
Maatwerk	€ 59.395	€ 77,90	762	811																																								
De Vlinder	€ 12.620	€ 77,90	162	134	Contract loopt door t/m 30-04-2024																																							
NPO	€ -	€ 74,55	643	643	Restant van 643 uur vanuit 2022																																							
Totaal			6.057	6.107																																								
	<p>In 2023 hebben 411 leerlingen direct of indirect ondersteuning gekregen vanuit het SMW. Qua aantal ging het om ongeveer evenveel jongens als meisjes. Voor deze 411 leerlingen zijn in totaal 483 trajecten ingezet.</p> <p>Toelichting op het verschil in leerlingen en trajecten: Het kan zijn dat een leerling meerdere keren per jaar bij het smw gemeld wordt, of er zijn vragen op diverse leefdomeinen en er dus meerdere trajecten gestart zijn.</p> <p>In de periode september t/m december 2023 heeft de smw'er aan 79 kernteams deelgenomen en er hebben 49 huisbezoeken plaatsgevonden. (dit was in het eerste helft van het jaar nog niet uit de registratie te filteren)</p>																																											

<p>week een beroep doen op het SMW voor ondersteuning en/of deelname kernteam.</p>		
<p>Trends en signalen in 2023</p>	<p>In 2023 merkten we dat scholen en ouders ons steeds beter wisten te vinden, hierdoor zien we ook een forse stijging aan aanmeldingen en het aantal contacten dat we hebben gehad met ouders en/of leerlingen het afgelopen jaar.</p> <p>De hulpvragen zijn erg divers en verschillend in zwaarte en intensiviteit. We nemen deel aan de kernteams op de scholen en onze inzet is steeds meer ondersteunend aan school, docenten en ouders. Onze huisbezoeken, koffie ochtendjes en deelname aan informatieavonden op school, zijn helpend in de preventieve aanpak. De korte lijnen en nauwe samenwerking met collega's op school is cruciaal in het vroegtijdig signaleren en oppakken van eventuele (toekomstige) problemen.</p> <p>Soms is de vraag om te helpen met praktische zaken zoals een pasje voor de bibliotheek of helpen met de aanmelding en vergoeding voor zwemles, maar regelmatig zitten er ook wel hulpvragen tussen rondom een vechtscheiding, huiselijk geweld of trauma's en angsten die veel impact hebben op een kind. En alles daartussen in.</p> <p>De rol die wij hierin nemen is dan veel uitvragen, de hulpvragen op een rijtje zetten en bekijken welke hulp er geboden kan worden of waar we het gezin naar toe kunnen verwijzen.</p> <p>Doordat er soms lange wachtlijsten zijn bij vervolghulp, zijn we wel langer betrokken bij een leerling en hierdoor zijn er ook meer contactmomenten met de ouders en leerlingen.</p> <p><i>Zie overzicht in bijlage</i></p>	
<p>De uren moeten als volgt worden ingezet:</p> <p>65% preventieve/ kortdurende ondersteuning</p>	<p><i>Medio 2023 hebben we aanpassingen gedaan in het cliëntregistratieprogramma Myneva. Bovenstaande type trajecten zijn een combinatie van de types die gekozen konden worden in de registratie 1e helft 2023 en 2e helft 2023. Vanaf 2024 zal hier meer uniformiteit in zitten.</i></p> <p>Bij 70% van de trajecten is gekozen voor één van de volgende types ondersteuning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychosociale dienstverlening (38%) - Opvoedingsondersteuning (27%) - Vraagverheldering (5%) 	

<p>leerling, in school en binnen gezin.</p> <p>20% advies en informatie aan ouders en/of leerkrachten.</p> <p>15% voor meer complexe situaties</p>	<p>Bij 15% van de trajecten (exclusies kernteams) is gekozen voor één van de volgende types ondersteuning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concrete hulpverlening/info en advies (9%) - Bemiddeling ouders/leerling-school (onafhankelijke ondersteuning) (6%) <p>Bij 15% van de trajecten is gekozen voor één van de volgende types ondersteuning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Casemanagement (13%) - Wachtijdoverbrugging (1%) - Crisisinterventie (1%) 								
<p>Reden beëindiging</p> <p>Gewenst resultaat: o 60% kan na afronding zelf-(standig) weer verder</p> <p>o 30% wordt bij afronding extra (formele of informele) inzet geregeld, bijv. inzet vrijwilliger of verwijzing naar CJG)</p> <p>o 10% overig</p>	<div style="text-align: center;"> <h3>Resultaat afsluiting</h3> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Categorie</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ondersteuning afgerond, doelen behaald</td> <td>62%</td> </tr> <tr> <td>Ondersteuning afgerond, verwezen</td> <td>29%</td> </tr> <tr> <td>Ondersteuning is niet opgestart of afgerond</td> <td>9%</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p>In 29% van alle trajecten is (in)formeel netwerk ingezet. Deze vallen zowel onder trajecten die zijn afgerond als onder trajecten die tot verwijzing hebben geleid. Hierin kunnen we geen aantallen aangeven van hoeveel informeel en hoeveel formeel.</p> <p>Dit kan eigen netwerk zijn, maar ook alle voorliggende voorzieningen, zoals de KAP, voorleesexpres. Daarnaast ook de CJG en overige jeugdhulp.</p> <p>Bij de start van een traject wordt gevraagd een cijfer te geven voor de huidige situatie, dat is in de grafiek hieronder zichtbaar in de gele lijn. Bij afsluiting wordt dit opnieuw gevraagd, dat is de zwarte lijn. We zien hier dat er op alle leefdoelgebieden stijging zichtbaar is van de waardering van de situatie. Het is een gemiddelde stijging van 1,23 punten op een schaal van 10. Medio 2023 hebben we de registratie aangepast en werken we met smileys. We verwachten hier in de rapportage van 2024 inzicht in te kunnen gaan geven.</p>	Categorie	Percentage	Ondersteuning afgerond, doelen behaald	62%	Ondersteuning afgerond, verwezen	29%	Ondersteuning is niet opgestart of afgerond	9%
Categorie	Percentage								
Ondersteuning afgerond, doelen behaald	62%								
Ondersteuning afgerond, verwezen	29%								
Ondersteuning is niet opgestart of afgerond	9%								

<p>Er wordt samengewerkt en afgestemd met het CJG, schoolbesturen, Stimenz en het samenwerkingsverband VO</p>	<p>Er is veel en intensief samengewerkt met partners om ons heen, continuïteit is voorgezet in de samenwerking, waardoor we veel konden investeren in het gezien worden op de scholen en de contacten met scholen en de verschillende samenwerkingen. In de kernteams werken we veel samen, maar daarnaast is er ook regelmatig overleg met bijvoorbeeld de intern begeleiders, de jeugdverpleegkundigen, het pedagogenteam van het CJG en de gedragswetenschappers van het SWV. Op scholen waar minder hulpvragen zijn geweest, is er wel ieder kwartaal contact geweest met de intern begeleider.</p> <p>Daarnaast is er ook een aantal leerlingen uit groep 8 die de overstap naar het VO maakten, doorgezet naar collega's van het smw VO. We hebben gezorgd voor een warme overdracht.</p>

6.2 Onderwijs en jeugdhulp op gebied van preventie

Samen met de gemeente Apeldoorn, het totale onderwijsveld en het CJG is er een visiebijeenkomst gehouden over het thema onderwijs, jeugdhulp en preventie. In deze bijeenkomst zijn er een drietal prioriteiten geformuleerd:

1. Meer aandacht voor de vroeg signalering van de peuter en het jonge kind in aansluiting naar onderwijs.
2. Uitbreiding van Schoolmaatschappelijk werk in het basisonderwijs
3. Het onderwijs overlegt met elkaar hoe zij leerkrachten/docenten deskundiger kunnen laten worden op het gebied van de basisondersteuning.

De gemeente Apeldoorn heeft een preventieplan onderwijs en jeugdhulp geschreven, die in het najaar van 2023 is goedgekeurd door de gemeenteraad. Dit preventieplan zal uitgevoerd worden in 2024 en 2025. Er zijn verschillende acties op het gebied van het jonge kind en er komt een enorme uitbreiding van schoolmaatschappelijk werk in de school vanaf 1 april 2024.

Tot slot

7.1 Afsluitende samenvatting

Deze jaarrapportage over 2023 is gekoppeld aan de uitgangspunten en doelen van het OP 2023-2027. Er is feitelijke informatie gegeven op grond van datagegevens, tussentijdse evaluatie en er is een inhoudelijke toelichting geschreven. De doelen uit het OP en de monitoring zijn leidraad geweest en er is beschreven wat wel en niet gerealiseerd is.

Leerlingenaantallen en deelnamepercentages:

- De leerlingenaantallen in het basisonderwijs zijn gedaald met 126 leerlingen naar 12.965
- Er is sprake van een daling van het deelnamepercentage SBO van 2,94% naar 2,81%. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde voor SBO
- Er is sprake van een stijging van het SO van 2,05% naar 2,15%. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde
- SO bekostigingscategorie laag en midden zitten onder het landelijk gemiddelde
- Opvallend is het deelnamepercentage in bekostigingscategorie SO hoog. In het SWV PO is het deelnamepercentage gestegen van 0,29% naar 0,33% dat is bijna het dubbele van het landelijk gemiddelde van 0,17%. Als je het afzet tegen alle samenwerkingsverbanden, dan zit SWV Apeldoorn met dit percentage op de 5de plek van boven. (hoogste percentage van een SWV is 0,38 %)
- Het SBO zit in de range van alle SWV's in Nederland ongeveer in het midden
- De daling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs met 126 heeft invloed op het deelnamepercentages SBO en SO

Zorgplicht: Thuiszitters, absoluut verzuimers, vrijstellingen en LIZ:

- Het aantal thuiszitters, absoluut verzuimers, vrijstellingen is in 2023 vrijwel stabiel
- Alleen het aantal leerlingen volledig in zorg(LIZ) laat een stijging en daling zien
- Een thuiszittersdocument voor de SWV PO en VO is samen met leerplicht geschreven en vastgesteld in het OOGO
- De zorgplicht coördinatoren van de besturen zijn actief betrokken bij het (ver)plaatsen van leerlingen. Een ontwikkelpunt is een beschrijving van de werkwijze.

Dekkend onderwijsaanbod:

- Er is sprake van een dekkend onderwijsaanbod in het SWV in combinatie met de regio om Apeldoorn heen
- Er is een plaatsingsvraagstuk van leerlingen gedurende een schooljaar in het SO. De leerlingen met een TLV eind 2023 zijn in januari 2024 geplaatst in het SO op 2 leerlingen na. Het gaat om 2 leerlingen uit voorschoolse voorzieningen, waarvan 1 leerling geplaatst moet worden in een onderwijszorggroep van het SO en 1 leerling in een SO school met intensieve jeugdhulp

- De onderwijszorgarrangementen zijn een enorme puzzel wanneer er intensieve jeugdhulp nodig is vanwege de wachtlijsten in de jeugdhulp. De inzet van jeugdhulp in het gespecialiseerd onderwijs vraagt om bestuurlijk vervolgoverleg
- Er is echter ook sprake van ruimtegebrek in de SO scholen voor jeugdhulppartners en jeugdhulp in de school met name in het SO is onderwerp van gesprek met de gemeente Apeldoorn
- Er is ook sprake van personeelstekorten in met name SO het Hofpark

Ouder- en jeugdsteunpunt:

- Het Ouder en jeugdsteunpunt is ingericht op de onderdelen informeren, ondersteunen en signaleren. Er zijn 22 ondersteuningsvragen door ouders gesteld die in afstemming met ouders door verschillende medewerkers van het SWV of door de scholen/besturen of door een extern onafhankelijk mediator zijn opgepakt
- Er zijn verschillende soorten vragen gesteld. Een groot aantal van de ondersteuningsvragen komen voort dat ouders zich onvoldoende gehoord voelen door de school

Expertise en inzet van personeel in dienst van het SWV:

- Het SWV heeft ondanks pensionering en langdurige ziekte van personeel voldoende personeel in kunnen zetten in de ondersteuningsvormen en voor de uitvoering van de wettelijke taken. Dit komt doordat eigen personeel extra wil werken en omdat er voldoende nieuwe medewerkers hebben gesolliciteerd bij vacatures
- De expertise van het personeel van het SWV wordt flexibel ingezet op de ondersteuningsvragen vanuit het onderwijs.

Vanuit de wijken:

- De basiskwaliteit is voldoende volgens de inspectieonderzoeken. Er zijn geen zeer zwakke scholen in het SWV. Er is wel 1 school met een onvoldoende
- De verschillende ondersteuningsvormen worden aangevraagd en uitgevoerd
- Het aantal aanvragen KI's en EO zijn nagenoeg stabiel. Het aantal KI's ergo is gedaald
- Het aantal EO+ aanvragen is gestegen. Dit komt door de onduidelijkheid over de financiën die beschikbaar vanwege de generieke korting. Hierdoor zijn trajecten voor een kortere tijd toegekend
- Er zijn 110 EO+trajecten voor een geheel jaar toegekend, waarbij het gaat om leerlingen met stabiele kindkenmerken
- Het aantal aanvragen EO+ bij het MDO vanuit het SBO en SO is fors gedaald

Vanuit het MDO:

- Het aantal afgegeven TLV's voor SBO is gestegen. Dit geldt zowel voor de aanvragen vanuit het basisonderwijs als voor voorschoolse en externe voorzieningen
- Het aantal afgegeven TLV's voor SO is gestegen. Hier komt de stijging vooral van de voorschools en externe voorzieningen
- De redenen voor het aanvragen van een TLV op het gebied van kindfactoren zijn: 1 een benedengemiddelde intelligentie, 2 een vermoeden of diagnose van een autismespectrumstoornis, 3 aandacht voor het leren van gedrag
- Er heeft een inhoudelijke verbetering van deskundigenverklaringen plaats gevonden
- Er is een pilot gestart voor het werken met het landelijke format TLV voor aanvragen verlengingen TLV vanuit SBO en SO

- Het project Wel in ontwikkeling is gestart. Er hebben 5 leerlingen aan deelgenomen
- De wettelijke termijnen zijn gehaald
- Het stabiliseren van het aantal TLV's is niet gerealiseerd

Kentalis:

- Er zijn 64 arrangementen en 19 KI's uitgevoerd door ambulante begeleiders van Kentalis
- De nevenvestiging van de dr Bosschool in Apeldoorn neemt deel aan het SBO-SO overleg in het SWV
- Kennisdeling over (vroegsignalering) bij TOS vindt plaats. Doof en slechthorendheid is een aandachtspunt
- De uitstroom van leerlingen na groep 4 vanuit de dr. Bosschool vraag om bestuurlijk vervolg overleg

Schoolmaatschappelijk werk:

- De inzet van de uren is door Stimenz gerealiseerd
- De prestatieafspraken zijn gehaald: er is met name meer ingezet op het gebied van preventieve en opvoedkundige ondersteuning

Onderwijs en jeugdhulp op gebied van preventie:

- Het schoolmaatschappelijk werk is vanuit subsidies ingezet in het basisonderwijs en op wereldschool de Vlinder
- De gemeente Apeldoorn heeft een preventieplan onderwijs en jeugdhulp vastgesteld in het najaar van 2023, wat uitgevoerd gaat worden in 2024 en 2025

Tot slot:

Wat is er ontzettend veel, met een positieve intentie, gerealiseerd in 2023 door verbindend samenwerken met het onderwijs, de besturen, de gemeente Apeldoorn, het CJG en de ketenpartners.

Er is nog nadere data analyse nodig op het gebied van de aanvragen van een TLV uit de basisscholen en er is verder overleg nodig over jeugdhulp in en om de school.

Er is nog veel te doen. Met name het inhoudelijk vormgeven van leerlingen die onderwijs en jeugdhulp d.m.v. onderwijszorgarrangementen nodig hebben is en blijft een grote uitdaging! Zo ook het tussentijds (ver)plaatsen van leerlingen gedurende het schooljaar.

Hartelijk dank voor een ieders inzet.